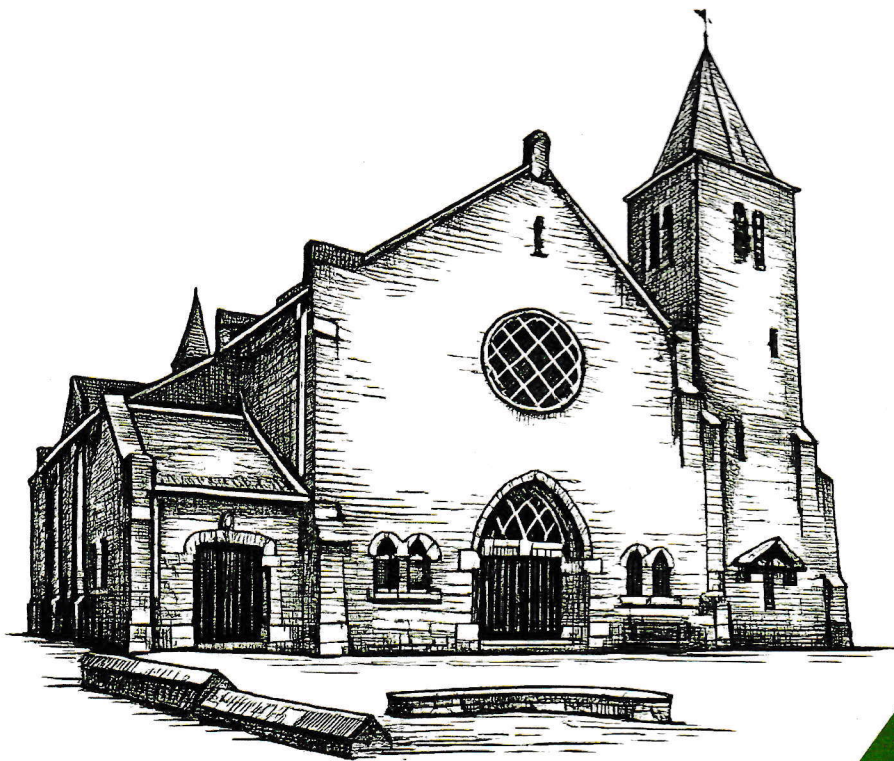

Sint-Gertrudis kerk

Kasteel

1876-2026
Wouwse Plantage

JOUW PARTNER VOOR AL JOUW BOUWMATERIALEN!

Kom langs bij J&W Bouwpartners en duik terug in de geschiedenis met een bezoek aan De Steenoven Wouwse Plantage. In ons pand tref je nog een stuk van de oude steenfabriek aan, die in 1869 is opgericht door Baron Constantin de Caters. Sinds 1989 is de steenfabriek in eigendom van J&W Bouwpartners.

VOOR JE
BEGINT

EERST
NAAR
JOUW
BOUW
PARTNER

**BOUW
PARTNER**

J&W BOUWPARTNERS
HOUT & BOUWMATERIALEN

Plantagebaan 227, 4725 AC Wouwse Plantage
0165-379655 | info@jw-bouwpartners.nl

Voorwoord

Met groot genoegen heb ik aan het verzoek gehoor gegeven om in deze brochure een woordje tot u te richten. Sprake is van een bijzonder moment, namelijk de viering van 150 jaar Wouwse Plantage.

Een moment waarop de organisatie niet alleen wil terugkijken op de rijke geschiedenis van dit mooie dorp in onze gemeente, maar waarbij de organisatie graag ook stil wil staan bij de in het dorp aanwezige vitaliteit, saamhorigheid en vooral ook het in het dorp aanwezige organiserende vermogen.

Hoewel de eerste bewoning van Wouwse Plantage verder teruggaat dan 1876, vormt de oprichting van de parochie in dat jaar het eerste formele ankerpunt van het dorp als gemeenschap. Vandaar dat het jaar 1876 is gekozen als uitgangspunt en we dit jaar het 150-jarig bestaan van Wouwse Plantage gaan vieren.

Het bestuur van het Dorpshuis De Spil en de gezamenlijke horeca hebben het initiatief genomen om aandacht te besteden aan het 150-jarig bestaan van Wouwse Plantage en hebben de afgelopen maanden als organisatiecomité heel hard gewerkt aan een mooi programma.

Daarbij is de samenwerking en medewerking gezocht en gekregen van onder andere het bewonersplatform, verenigingen, ondernemers, de eigenaren van het Landgoed Wouwse Plantage en de voormalige steenfabriek. Daardoor wordt het een evenement met heel veel draagvlak in het dorp.

De inzet van zoveel enthousiaste partijen en inwoners bevestigt opnieuw waar Wouwse Plantage om bekendstaat: een hechte gemeenschap die samen de schouders eronder zet.

Dankzij deze brede betrokkenheid is er een mooi en gevarieerd programma tot stand gekomen: van historische exposities en rondleidingen tot sportieve activiteiten, muziek, cultuur, ontmoeting en feest. Met aandacht voor alle doelgroepen.

In het programma is ook de opening van de opnieuw ingerichte Plantagebaan opgenomen. Mede gelet op de impact dat dit heeft gehad op het dorp, is een feestelijke opening zeker op zijn plaats.

In deze brochure kunt u alle informatie vinden over de verschillende activiteiten.

Ik wil mijn waardering uitspreken voor eenieder die een bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van het programma, in het bijzonder de initiatiefnemers.

Veel succes met de laatste voorbereidingen!

Tot slot wil ik hen en alle inwoners van Wouwse Plantage heel veel plezier toewensen bij de activiteiten. Maak er een mooi en bijzonder feestje van!

Met vriendelijke groet,
De burgemeester van Roosendaal,

Mark Buijs

Stal De Vriendschap

**Paarden Pensionstal
Hopmeerweg 3
4725 SH
Wouwse Plantage
0615220264**

Heemkundekring De Vierschaer heeft tot doel het bevorderen van de belangstelling voor historie van de dorpen Wouw, Wouwse Plantage, Heerle, Moerstraten en haar bevolking.

Heemkundekring

"De Vierschaer"

Wouw, Heerle, Wouwse Plantage & Moerstraten

De Vierschaer geeft een kwartaaltijdschrift uit met verhalen over de lokale geschiedenis. Daarnaast heeft de vereniging een grote verzameling historische bidprentjes, foto's en prentbriefkaarten. Er worden regelmatig lezingen, wandelingen en excursies georganiseerd. De vereniging heeft veel actieve vrijwilligers voor het bijhouden van de erfgoedcollectie, maar ook het draaiende houden van de houtzagerij op het landgoed Wouwse Plantage.

Lid worden? Neem contact op met

Secretaris Vierschaer

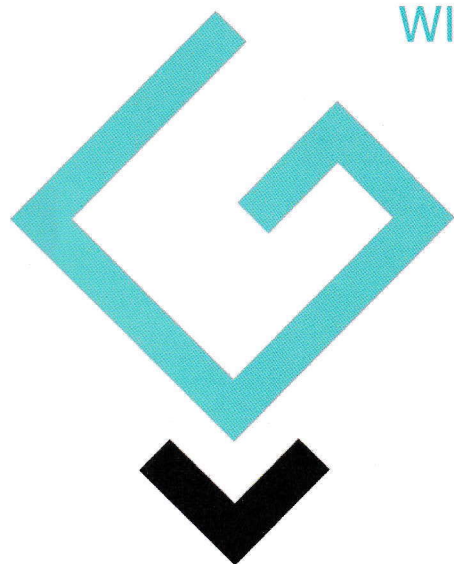
Postadres: Julianaweg 8

4725 SJ Wouwse Plantage

e-mail: secretaris@de-vierschaer-wouw.nl

website: www.de-vierschaer-wouw.nl

WIJ GEVEN GRAAG VORM AAN UW PROJECT

van ginneken architecten

Mariabaan 1 – 4725 SK Wouwse Plantage – 0165 53 78 77

Voorwoord organisatie

Voor u ligt een bijzondere brochure ter gelegenheid van 150 jaar Wouwse Plantage. Een dorp met een rijke geschiedenis, ontstaan uit initiatief, doorzettingsvermogen en een sterke verbondenheid tussen mensen.

In deze brochure nemen wij u mee langs verschillende verhalen die samen het karakter van Wouwse Plantage vormen. U leest over de historie van de kerk en de parochie, over het landgoed en het ontstaan van het dorp. Verhalen die laten zien hoe deze plek zich in anderhalve eeuw heeft ontwikkeld tot wat zij vandaag is. Verhalen die laten zien dat zaken vaak niet los te zien zijn, want zonder Landgoed zou er geen kerk zijn geweest, zonder kerk zou er geen parochie zijn geweest en zonder parochie zou er geen dorp zijn geweest.

Daarnaast is er in deze uitgave ruimte voor onze verenigingen en sponsors – onmisbare pijlers onder het dorpsleven. Ook onze huidige samenleving bestaat niet uit losse onderdelen, maar is een samensmelting van de inwoners en haar activiteiten. En dat is waar wij als Pindorpers trots op mogen zijn.

En last but not least vindt u een overzicht van de activiteiten die georganiseerd worden in het kader van dit bijzondere jubileum. Een jubileumfeest dat gestart is als een klein zaadje, maar wat wij als organisatie steeds groter zagen worden. Daarvoor wil de organisatie iedereen bedanken!

Met deze brochure hopen wij dat iedereen iets van zijn of haar interesse vindt. Of u nu nieuwsgierig bent naar de rijke historie van ons mooie dorp, meer wilt weten over het actieve verenigingsleven of op zoek bent naar de activiteiten die we dit jaar organiseren – er is voor ieder wat wils. Wij nodigen u van harte uit om verder te lezen en te ontdekken wat Wouwse Plantage allemaal te bieden heeft.

Deze brochure is tot stand gekomen dankzij de inzet en betrokkenheid van velen. Als gezamenlijke horeca van de Plantagebaan – Restaurant Kwizien, IJssalon Tijd voor IJs, Cafetaria Funny en Dorpshuis De Spil – zijn wij trots dat wij hier een bijdrage aan mogen leveren.

Onze dank gaat in het bijzonder uit naar het Bewonersplatform Wouwse Plantage, het parochiebestuur, heemkundekring De Vierschaer en de familie Speeckaert voor hun betrokkenheid, kennis en steun.

Daarnaast willen wij alle vrijwilligers, verenigingen, stichtingen en sponsors bedanken die deze brochure en de activiteiten mogelijk maken. Zonder hun inzet en enthousiasme zou dit alles niet mogelijk zijn.

Wij hopen dat deze brochure bijdraagt aan de verbondenheid met Wouwse Plantage en dat u er met plezier in leest.

Namens de gezamenlijke horeca van de Plantagebaan

- Restaurant Kwizien
- IJssalon Tijd voor IJs
- Cafetaria Funny
- Dorpshuis De Spil

Met Passie Gekookt !

Sinds onze start te Wouwse Plantage in het voorjaar van 2014, zijn we gegroeid dankzij onze toewijding aan kwaliteit en loyaliteit. Elk gerecht wordt zorgvuldig bereid met verse ingrediënten.

We zijn trots om onze passie voor koken met u te delen.

Ter gelegenheid van het 150 jarig bestaan van Wouwse Plantage hebben wij een bijzondere lunch samengesteld, met een focus op luxe, ambacht en feestelijke smaken die dit jubileum onderstrepen.

Lunchmenu wordt vanaf heden geserveerd !

Lunchmenu 150 jaar Wouwse Plantage

Tomaten-groentesoep met balletjes
of
Aspergesoep

Brochette van rundsvlees en kip
Krielaardappel | gemengde salade | Aioli
of
Scampi "Texas Style" roomsaus | paprika | knoflook | chili
Krielaardappel | gemengde salade

Dessert 150 jaar Wouwse Plantage

Citrus | pandan | pistache

Lunchmenu € 25,00 p.p.

Van heide tot plantagebos

Het begin van de plantage (ca. 1500)

De geschiedenis van de Wouwse Plantage begint aan het begin van de zestiende eeuw. In deze periode liet Jan III van Glymes, heer van Bergen op Zoom, een groot bosgebied aanleggen ten zuiden van Wouw. Rond 1503-1504 werd begonnen met het aanplanten van bomen op de uitgestrekte gronden die tot zijn bezit behoorden.

De naam Plantage verwijst naar deze manier van bosaanleg. Het woord werd in de zestiende eeuw gebruikt voor gebieden waar bomen planmatig werden aangeplant. De Wouwse Plantage was daarmee geen spontaan gegroeid bos, maar een bewust aangelegd productiebos.

Het initiatief paste in een bredere ontwikkeling uit die tijd. In verschillende delen van de Nederlanden werden bossen aangelegd om op lange termijn over voldoende hout te beschikken. Hout was in de zestiende eeuw een onmisbare grondstof voor bouw, brandstof en allerlei ambachten.

De aanleg van de Wouwse Plantage betekende het begin van een landschap dat eeuwenlang vrijwel onveranderd zou blijven. Hoewel er nog geen dorp bestond en er slechts weinig mensen in het gebied woonden, vormde dit plantagebos de basis voor de latere ontwikkeling van het landgoed en uiteindelijk ook van het dorp Wouwse Plantage.

Een landschap van heide en bos

Toen aan het begin van de zestiende eeuw werd begonnen met de aanleg van de Wouwse Plantage, zag het landschap er anders uit dan tegenwoordig. Grote delen van West-Brabant bestonden uit heidevelden, zandgronden en natte laagten. Vooral de hogere zandgronden aan de rand van de Brabantse Wal waren voor landbouw minder geschikt en bleven lange tijd onontgonnen.

Juist op zulke gronden werd bos aangeplant. Door bomen te planten kon het gebied economisch worden benut zonder intensieve landbouw. In de loop van de zestiende eeuw veranderde een deel van het open heidelandschap ten zuiden van Wouw geleidelijk in een aangelegd bosgebied.

Bij de inrichting werd vaak gewerkt met rechte

lanen en overzichtelijke percelen. Dat maakte het bos beter toegankelijk en eenvoudiger te beheren. De structuur die daarbij ontstond zou het landschap eeuwenlang bepalen. Op verschillende plaatsen is zij nog altijd herkenbaar, niet alleen in de huidige wegen en lanen, maar ook in de rechte bosvakken en de regelmatige rijen bomen die het oude plantagepatroon volgen.

Ondanks deze veranderingen bleef het gebied dunbevolkt. De dichtstbijzijnde nederzettingen lagen in Wouw en Bergen op Zoom, terwijl het gebied daartussen grotendeels bestond uit bos, heide en enkele kleine ontginningen. Het was een landschap waarin aangeplant bos en open gronden naast elkaar bleven bestaan.

Bosbouw op de Plantage

Na de aanleg van het plantagebos in het begin van de zestiende eeuw werd het gebied in de eerste plaats gebruikt voor bosbouw. Het doel van de aanplant was om op langere termijn hout te kunnen leveren voor bouw, brandstof en verschillende ambachten. Hout was in die tijd een belangrijke grondstof en de vraag ernaar was groot.

Bosbouw was echter een investering die veel geduld vergde. De jonge bomen die rond het begin van de zestiende eeuw werden geplant hadden tientallen jaren nodig om voldoende te groeien. Pas na ongeveer een halve eeuw konden de eerste bomen worden gekapt en verkocht. Daarmee leverde de plantage uiteindelijk opbrengsten op voor de eigenaren van het gebied.

Het beheer van het bos vereiste toezicht en onderhoud. In het gebied werkten boswachters en arbeiders die verantwoordelijk waren voor het onderhoud van de lanen, het beschermen van jonge aanplant en het organiseren van de houtkap. Daarnaast waren er pachters die op kleine ontgonnen percelen landbouw bedreven aan de randen van het bos.

Door dit beheer bleef het bos geen ondoordringbaar woud, maar een landschap dat regelmatig werd onderhouden en aangepast. Bosvakken werden gekapt en opnieuw aangeplant, terwijl de lanenstructuur behouden bleef. Op die manier bleef het plantagebos

eeuwenlang functioneren als een georganiseerd productiebos binnen de bezittingen van de heren van Bergen op Zoom.

De Zoom en het watersysteem

Door het gebied van de Wouwse Plantage loopt een waterloop die bekend staat als de Zoom. Deze beek vormt al eeuwenlang een belangrijk onderdeel van het landschap. De oorsprong van de waterloop ligt ten zuiden van de huidige grens met België, waarna het water via het gebied van de Wouwse Plantage in noordelijke richting stroomt en uiteindelijk uitkomt bij Bergen op Zoom.

Hoewel de Zoom een natuurlijke oorsprong heeft, is de loop van het water in de loop der tijd op verschillende plaatsen aangepast. In laaggelegen gebieden werden waterlopen vaak verdiept of rechtgetrokken om de afwatering te verbeteren. Dat gold ook voor delen van de Zoom, die zo beter geschikt werd om het omringende gebied te ontwateren.

Voor een bosgebied als de Wouwse Plantage was een goede waterafvoer belangrijk. Het water uit de omliggende gronden moest worden afgevoerd om het terrein toegankelijk te houden voor beheer en gebruik.

Tegenwoordig loopt door het dorp een deel van de zogenoemde Turfroute. Langs deze route staan op verschillende plaatsen veenpalen die herinneren aan de eeuwenlange turfwinning in de regio. Hoewel het veen vooral werd afgegraven in de lagere gebieden rond Nispen en Roosendaal, liep het transport via waterlopen zoals de Zoom ook langs de Wouwse Plantage.

Ook vandaag de dag is de waterloop nog zichtbaar in het landschap. Samen met de lanen en bosvakken vormt zij een herkenbare lijn in het gebied en een stille herinnering aan het watersysteem dat al eeuwenlang door de Wouwse Plantage loopt.

Wegen door het bos

Lang voordat er sprake was van een dorp, liepen er al enkele wegen door het gebied van de Wouwse Plantage. Vanuit Wouw liepen routes richting Bergen op Zoom, maar ook naar de grensstreek met de huidige Belgische Kempen. Ze werden gebruikt door reizigers, pachters en arbeiders die in het bosgebied

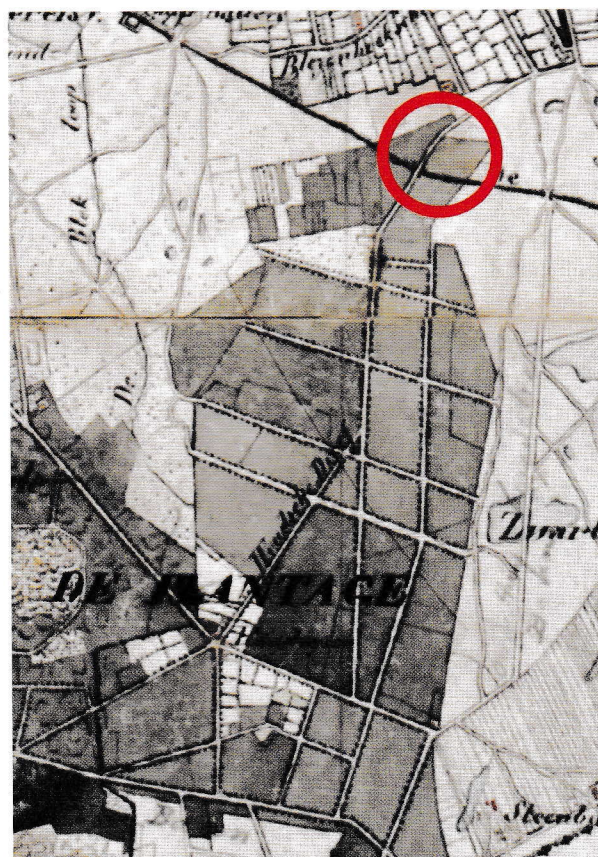
werkten.

Toen het plantagebos werd ingericht, werden daarnaast lanen aangelegd om het gebied beter toegankelijk te maken. Deze lanen dienden vooral voor het beheer van het bos en voor het transport van hout. Samen met de bestaande zandwegen ontstond zo geleidelijk een netwerk van paden en lanen dat het bos doorkruiste.

Op een aantal plaatsen kwamen verschillende van deze routes samen. Zulke kruispunten vormden logische oriëntatiepunten in een groot bosgebied. In de Wouwse Plantage ontstond zo een punt waar meerdere lanen samenkwamen, een structuur die in het landgoed nog altijd herkenbaar is.

De aanwezigheid van deze wegen en kruispunten speelde later een rol bij de ontwikkeling van het gebied. Langs enkele van deze routes ontstond geleidelijk meer bebouwing. Eén van die wegen zou in de negentiende eeuw uitgroeien tot de huidige Plantagebaan, de hoofdstraat van het latere dorp.

Zo laat ook de wegenstructuur zien dat de geschiedenis van de Wouwse Plantage ouder is dan het dorp zelf. De routes die ooit door het plantagebos liepen, vormden uiteindelijk de basis voor de latere nederzetting.

Oranje Comité Wouwse Plantage (Ingezonden bijdrage)

Op 5 september 1973 werd, in verband met het zilveren jubileum van Hare Majesteit **Juliana**, voor de eerste keer een feestdag georganiseerd in Wouwse Plantage. Pastoor Opgenoord organiseerde samen met enkele jongeren uit het dorp een feestprogramma voor de jeugd.

Het programma van die dag bestond uit een fancy fair, volksspelen, een kinderreceptie, een vossenjacht, een kinderoranjebal en 's avonds een lampionnenoptocht door het dorp. De bewoners van het dorp werd verzocht om om 8.00 uur, bij het luiden van de kerkklokken, de vlag uit te hangen. Om 8.30 uur vond er een eucharistieviering plaats in de kerk.

De oprichting van de **vereniging Oranje Comité Wouwse Plantage** geschiedde een jaar later, in **1974**. De vereniging had als doel om op nationale feestdagen activiteiten te organiseren voor alle lagen van de bevolking. Deze doelstelling klinkt misschien wat ouderwets, maar is eigenlijk precies waar het nog steeds om draait: **samenkomen, elkaar ontmoeten en verbonden blijven** als inwoners van Wouwse Plantage – met extra aandacht voor de **jeugd**.

De **oranje ranja** is daarbij nog altijd het favoriete drankje overdag en standaard elk jaar een **appeltje** uit het vuistje. Wie heeft het niet

geproefd?

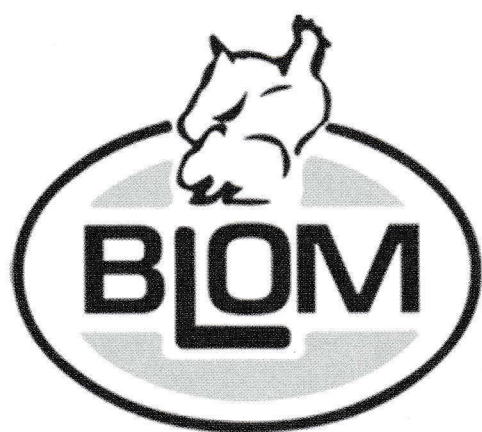
De thema's wisselden door de jaren heen. In **1976** vierden we samen het 100-jarig **bestaan van de parochie**. Op Koninginnedag stonden onder andere een Vlaamse kermis, een teken- en handvaardigheidswedstrijd, een spelcircuit, een voetbalwedstrijd, een vodbal en een filmvoorstelling voor de jeugd op het programma. Voor de ouderen was er een bal met de band 'The Seasons'.

De versierde fietsen, de ponyclub, de poppenkast, de volksdansgroep en een gezellige balavond vulden het programma in 1978.

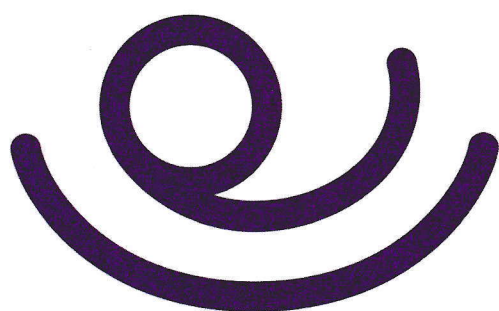
In **1980** werd **jeugdhuis De Spil** geopend. Daarmee kon het programma – ook bij slecht weer! – nog verder worden uitgebreid. Door de jaren heen wisselde het comité ook van locatie: van het sportveld bij de camping naar het voetbalveld van De Rimboe, en soms zelfs naar een piratenschip in Antwerpen. De laatste jaren vierten we Koningsdag bij **de Natuurpoort**.

Als je zo naar de beginjaren kijkt, zie je dat bijna alle elementen van de daaropvolgende jaren er al in terugkomen. Zo stond in **1995** het programma in het teken van **50 jaar bevrijding**, met een heus legerkamp en zelfs een rondrit in legervoertuigen. Op **25 oktober 2019** organiseert het Oranje Comité het Herdenken

**FOURAGE EN
DIERVOEDERS**

K R A A M Z O R G
VERHUILEN
T H U I S B E G E L E I D I N G

& Vieren van **75 jaar bevrijding** met een speciaal programma op Basisschool Heilig Hart en een lezing in de st. Gertrudis onder muzikale begeleiding van koor La Lisière. Vervolgens ontstaat er een kleine afdeling Herdenken& Vieren onder de vlag van Het Oranje Comité die jaarlijks aandacht verzorgt rondom het thema oorlogsjaren en bevrijding in Wouwse Plantage.

Op **1 en 2 november 2024**

hebben we samen met basisschool Heilig Hart en Dorpshuis de Spil **80 jaar vrijheid** in Wouwse Plantage gevierd.

De samenstelling van het comité veranderde. In onze beknopte jarenlange bewaarde beschikbare documentatie komen vele bekende en onbekende dorpsgenoten voorbij. Het blijkt dat leden zich, bewust of onbewust, voor langere tijd zich hebben verbonden aan het reilen en zeilen van het Oranje Comité. En dat is tegenwoordig nog steeds, de huidige leden zetten zich reeds vele jaren trouw in!

Wat altijd bleef, was de mix van jong en oud die zich samen inzetten voor een feestelijke dag. Of het nu de befaamde quizavonden tussen de verenigingen waren, de playbackshows, de huifkartochten, de Olympische Spelen, de zeepkistenrace, de vele al dan niet vliegende knutsels, spooktochten of misschien wel de heuse circusvoorstelling die u is bijgebleven – alles werd met veel plezier georganiseerd.

Al meer dan vijftig jaar brengt het Oranje Comité inwoners van Wouwse Plantage samen en dat hopen we nog vele jaren te blijven doen. Wordt je enthousiast van onze organisatie, dan ben je altijd van harte welkom om aan te sluiten! Neem contact op met een van onze leden of stuur een email naar ocwouwseplantage@gmail.com of

herdenken.vieren.wpl@gmail.com. Wil je op de hoogte blijven van het volledige programma van het Oranje Comité Wouwse Plantage? Volg dan Oranje Comité Wouwse Plantage op Facebook of kijk eens op www.wozherdenkenvierenwouwseplantage.wordpress.com voor meer informatie rondom Herdenken en Vieren Wouwse Plantage.

Ook aankomend jaar hopen we u allemaal weer te zien tijdens **Koningsdag** op het terrein van de Natuurpoort. Dan vierden we samen opnieuw een mooi feestje, met als thema: **Caribisch Feest op de Pin!**

Natuurlijk bent u in het najaar ook van harte uitgenodigd voor het Herdenken & Vieren.

Daarover later meer.

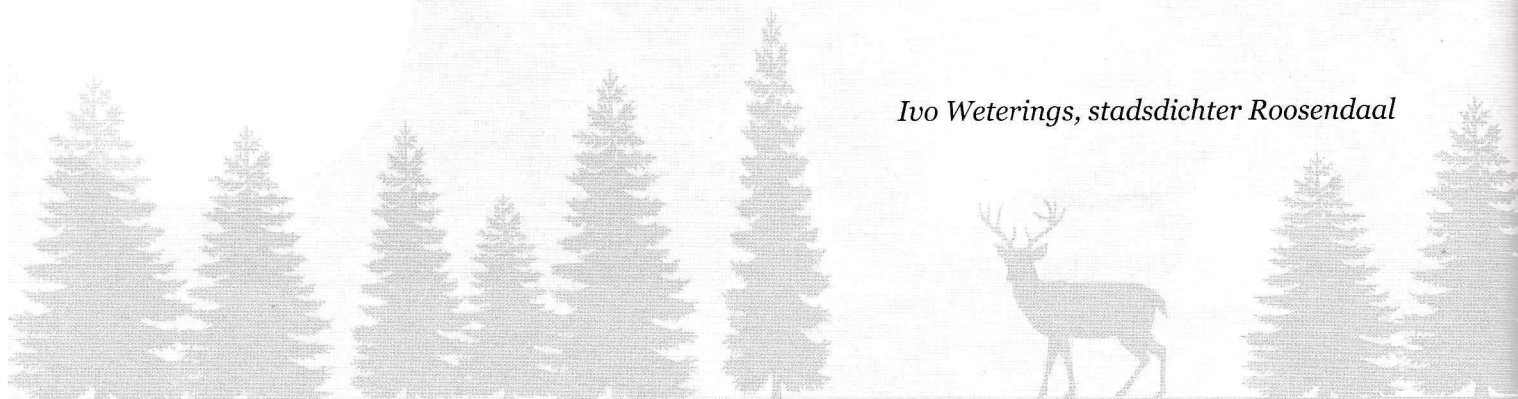
Ontmoeten wij elkaar op **27 april**? Tot dan!

Wouwse Plantage 150 jaar

Hoe langzaamaan een dorp ontstond
van afgegraven veen tot heidegrond:
waar zand verdwijnt, een bos verschijnt,
natuur tot industrie gemaakt en uitgebreid.
Baron De Cater koopt, kasteel gebouwd,
boerenvolk, aangespoord tot bosarbeid,
bomen plant en hakt, de pinnen rooit, van zagen houdt.
Een fabriek verrijst waar uitgegraven lemen grond
gebakken wordt tot steen: het Wouwse bont.
Werk neemt toe, behuizing ook, de baron bouwt voor
Het Nieuwe Dorp een stenen kerk met een pastoor
waar rond omheen gemeenschapszin ontstaat,
als Pindorp hakkend, bakkend door het leven gaat.
Ach door de tijd verandert alles op den duur,
plantage en fabrieksgrond wordt opnieuw natuur,
het kerkgebouw dat blijft, voorlopig toch,
de kosten en de baat, geen priester nog.
Geloof dat gaat en daarmee de parochiekerk,
maar gevoel van 't samen rooien leeft nog sterk,
een Mastepinner luistert, hoort, is met elkaar
het hart, de mens, Wouwse Plantage al 150 jaar!

Ivo Weterings, stadsdichter Roosendaal

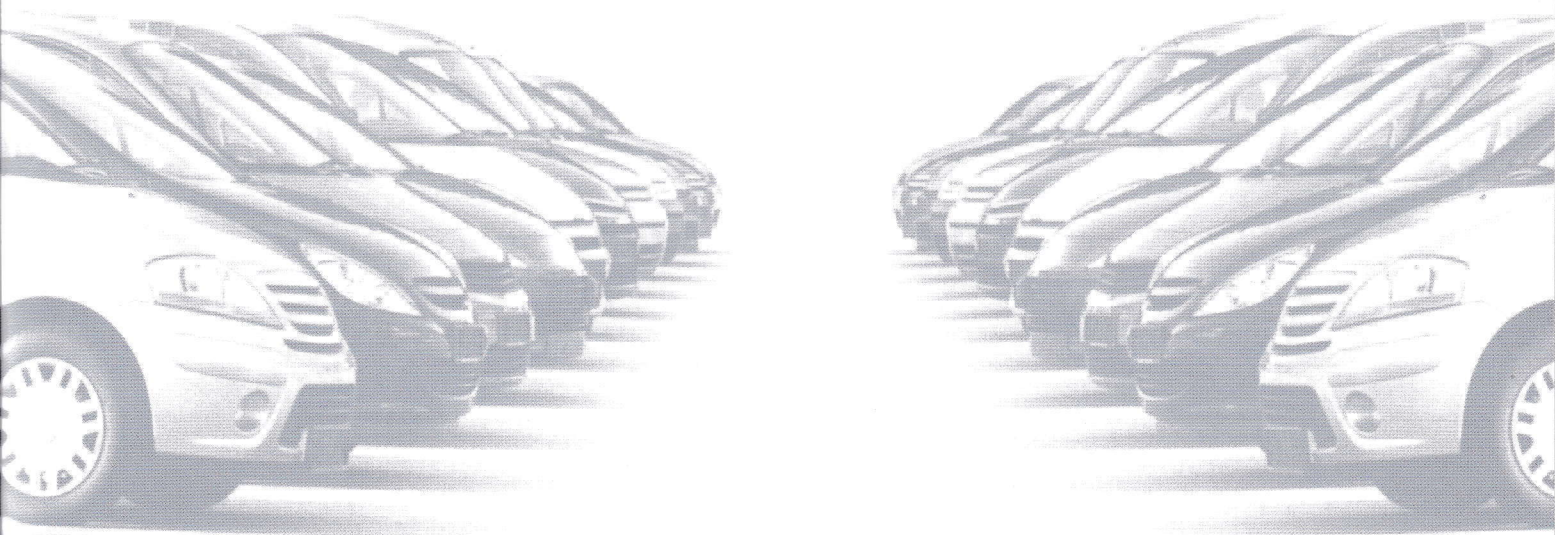

**Uw adres voor:
Inkoop van auto's
Occasions
Bandenservice
Service & Onderhoud
APK**

06-51370418 / 06-41006595

Plantagebaan 170

BeautyfullPets

— SELECTIVE PET SUPPLIES —

ONLINE ONE-STOP-SHOP

voor al uw dierenverzorgingsproducten

Onze merken zijn o.a. :

Eye-Envy | L'Oscar di Smagatto | Chris Christensen |
PetAg | Miracle Nipples | Anju Beauté | Pet Silk |
Envirogroom | Baldecchi | Egyss | Groomer's Goop |
Vee Toys | Yeowww | Borotalco | etc.

www.beautyfullpets.eu

Zin om te zingen in een goed en gezellig dameskoor?

Kom dan bij het Damesensemble La Lisière uit Wouwse Plantage.

Mogen wij ons even voorstellen?

Het damesensemble is opgericht op 29 februari 1996 en bestaat nu uit 22 dames uit Wouwse Plantage en omliggende plaatsen. De repetities zijn op donderdagavond van 20.00 tot 21.30 in dorpshuis De Spil in Wouwse Plantage. Meestal komen we eerder en sommigen blijven langer, om gezellig bij te praten met een drankje en soms een hapje. Kwaliteit van het zingen bij de optredens heeft prioriteit, maar de sociale binding binnen het koor is ook erg belangrijk. We houden naast optredens ook gezellige informele bijeenkomsten zoals een BBQ, etentje of nieuwjaarsborrel.

Muzikaal leider

Sinds september 2003 is Jack Buijs uit Roosendaal onze dirigent. Jack is allround musicus met veel ervaring in zowel de klassieke als lichte muziek. Naast dirigeren, maakt Jack erg veel arrangementen voor het koor zelf. Bij La Lisière heeft hij het bijzonder naar zijn zin en hij weet op een ontspannen manier het uiterste uit "zijn zangeressen" te halen.

Repertoire

Ons repertoire bestaat uit traditionals, gospels en popmuziek, maar we zingen ook songs uit films en musicals. Alles wordt 3 tot 6 stemmig, in meerdere talen gezongen. De liederen worden afwisselend begeleid door Jack op de piano of met een orkestband, maar we zingen ook a capella. Tijdens de kerstperiode verzorgen wij sfeervolle optredens met een uitgebreid kerstrepertoire.

Optredens

We treden ongeveer 6 tot 10 keer per jaar op in woonzorg centra, bij evenementen of andere gelegenheden. We zingen bij optredens de nummers uit het hoofd met een eigen microfoon. We hebben bij elk concert een voor de gelegenheid passende outfit, die vaak na de pauze gewisseld wordt. We hebben een technische crew, die voor het goede geluid zorgt tijdens de

optredens.

Sponsoren

Sinds 2025 zijn er een aantal bedrijven uit Wouwse Plantage, die ons koor sponsoren voor een vast bedrag per jaar. Op onze website kunt u op de aparte "sponsoren" pagina zien welke bedrijven dat zijn. We zijn erg blij met deze sponsoring. Daardoor kunnen we ook bij minder draagkrachtige instellingen optreden.

Interesse om lid te worden?

Wij kunnen voor alle drie de stempartijen, altén, mezzosopranen en sopranen nog leden gebruiken. Leeftijd is niet van belang. Het is niet noodzakelijk om noten te kunnen lezen, want alle nummers worden tijdens de repetitie uitgebreid ingestudeerd. Sommige leden oefenen thuis met geluidsopnames, die gemaakt worden tijdens de repetities. Nieuwe leden worden zorgvuldig opgevangen en hoeven niet ineens het hele repertoire mee te kunnen zingen!

Kom gerust een keer kijken of de sfeer en het repertoire bevalt. Nieuwe leden kunnen 6 weken gratis op proef meedoen. Jack zal aan het begin een stemtest doen, om te bepalen in welke stemgroep het nieuwe lid het beste past.

Voor meer informatie kunt u contact met ons opnemen:

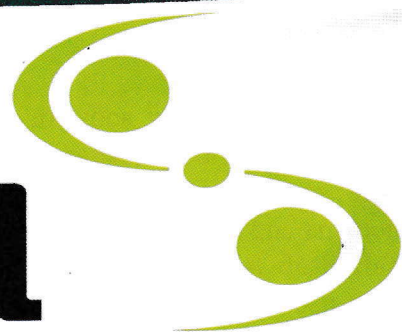
Email : info@la-lisiere.nl

Website : www.la-lisiere.nl

Facebook

Dorpshuis **De Spil**

Beleef, ontmoet en geniet bij
Dorpshuis De Spil in Wouwse Plantage!
Een gastvrije ontmoetingsplek waar het dorp
samenkomt voor activiteiten, evenementen en
vooral gezellig samenzijn. Of je nu langskomt
voor een leuke activiteit of gewoon een goed
gesprek – iedereen is welkom en voelt zich
hier snel thuis.
Kom langs en doe mee!

Van derde Wereldbos naar de Nieuwe Wereld

Ontstaan en ontwikkeling

Het Derde Wereldbos, dat in 1993 is ontstaan vanuit een initiatief van Wouw voor de Derde Wereld, heeft de afgelopen jaren een duidelijke metamorfose ondergaan. Door het verwijderen van een aantal bomen en het creëren van open ruimtes is er meer ruimte ontstaan voor de bestaande bomen en krijgt ook de ondergroei meer kans om zich te ontwikkelen.

Een parkachtige inrichting

De aanleg en verharding van paden, samen met het herschikken van bomen en struiken, hebben het gebied een parkachtige uitstraling gegeven. Deze veranderingen hebben geleid tot de naam "De Nieuwe Wereld", naar een idee van landschapsarchitect Bert Huls. Het gebied maakt bovendien deel uit van de route van de turf.

Uitnodigende entrees

De drie ingangen zijn uitgevoerd als berceaus van beukenhagen en vormen ieder een herkenbare toegang tot het gebied. Deze groene doorgangen geven het gevoel dat je een rustige, groene omgeving binnenstapt. In de zomer zorgen de dichtbegroeide hagen voor schaduw en verkoeling. De ingangen sluiten aan op de padenstructuur en nodigen uit om het gebied verder te verkennen.

Natuur en cultuur samen

Ook is er een kikkerpoel aangelegd, die een plek biedt voor verschillende dieren en bijdraagt aan de variatie in het gebied. Het aanwezige kunstwerk voegt een cultureel element toe en vormt een bijzonder punt binnen de natuurlijke omgeving, waardoor natuur en cultuur elkaar hier op een vanzelfsprekende manier ontmoeten.

Vrijwilligers en educatie

Het onderhoud van De Nieuwe Wereld wordt verzorgd door een betrokken groep vrijwilligers. Dankzij hun inzet blijft het gebied verzorgd en toegankelijk voor bezoekers. Ook is hier regelmatig de Jeugd Natuur Groep te vinden, die op een actieve en leerzame manier betrokken is bij de natuur in het gebied.

Tentoonstelling en activiteiten

Op 30 en 31 mei is De Nieuwe Wereld het decor voor een tentoonstelling van Japanse kunst, Ikebana. Daarnaast worden er keramiek en bijzondere vogelhuisjes tentoongesteld. Dit maakt een bezoek in deze periode extra bijzonder.

Voor iedereen toegankelijk

De Nieuwe Wereld is het hele jaar door een bezoek waard en nadrukkelijk toegankelijk voor iedereen. De aangelegde en verharde paden maken het gebied goed bereikbaar, ook voor mindervalide bezoekers en mensen die minder goed ter been zijn. Hierdoor kan iedereen op zijn of haar eigen manier genieten van de rust, de natuur en de open inrichting van het gebied.

Een plek om te genieten

Het gebied nodigt uit tot een ontspannen wandeling, waarbij je op je eigen tempo de omgeving kunt verkennen. Of je nu alleen komt, samen wandelt of gewoon even wilt ontsnappen aan de drukte van alledag – hier vind je een plek om tot rust te komen. Door de ligging aan de rand van de bossen van Wouwse Plantage vormt De Nieuwe Wereld bovendien een mooie toegang tot een groter natuurgebied.

Landgoed Wouwse Plantage

Een landgoed met een verhaal

Plantage Centrum oogt als een rustig en vanzelf ontstaan landschap, maar schijn bedriegt. Dit gebied is geen toeval, maar het resultaat van bewuste keuzes en langdurig beheer.

Aan de basis staan enkele markante personen die het landgoed hebben gevormd, behouden en doorgegeven. Hun beslissingen hebben niet alleen het gebruik van de grond bepaald, maar ook het landschap zoals we dat vandaag nog herkennen.

In dit artikel volgen we die ontwikkeling: van aanleg en opbouw tot verandering en behoud – met Plantage Centrum als het stille hart van het landgoed.

Aankoop door een Antwerpse bankier

In 1839 werd een uitgestrekt gebied van heide en bos bij Wouw aangekocht door Petrus Josephus de Caters, een welgestelde Antwerpse bankier en lid van de Belgische adel. Het ging om gronden die op dat moment weinig opbrachten: schraal, dunbevolkt en moeilijk te bewerken.

Juist in die tijd ontstond er echter belangstelling voor het ontginnen van dit soort

“woeste gronden”. Met voldoende kapitaal en een lange adem konden zulke gebieden worden omgevormd tot productieve landgoederen. De aankoop van De Caters past in die ontwikkeling. Wat voor anderen vooral een verlaten gebied was, zag hij als een

investering met toekomst. Daarmee werd de basis gelegd voor wat later zou uitgroeien tot het landgoed Wouwse Plantage, met Plantage Centrum als één van de belangrijke onderdelen.

De man die het landgoed vorm gaf

Na de aankoop in 1839 bleef het landgoed in handen van de familie De Caters, maar het was vooral de zoon, Constantin Pierre de Caters, die het gebied daadwerkelijk vormgaf. Waar zijn vader het kapitaal en de investering bracht, nam Constantin vanaf het midden van de 19e

eeuw – rond 1845 – het initiatief in de ontwikkeling.

In deze eerste fase lag de nadruk op het inrichten van het landschap. Heidegronden werden ontgonnen, bossen aangeplant en er werd begonnen met de aanleg van wegen en lanen. Daarmee ontstond voor het eerst samenhang: losse gronden werden één geheel.

De Caters werkte doelgericht en met een lange termijn voor ogen. Hij investeerde niet alleen in grond, maar vooral in de structuur ervan. Veel van wat vandaag nog zichtbaar is – de rechte lanen en de indeling van het gebied – gaat terug op keuzes uit deze periode.

Zo groeide het landgoed, onder leiding van de zoon, uit van een onontgonnen streek tot een georganiseerd geheel dat klaar was voor verdere ontwikkeling.

Het ontstaan van Plantage Centrum

Na de eerste fase van ontginning en aanleg kreeg het landgoed geleidelijk een duidelijk middelpunt. Daarbij speelde het kasteel, dat al rond 1845 werd gebouwd, een belangrijke rol.

Het vormde het bestuurlijke en organisatorische centrum van waaruit het landgoed werd beheerd.

In de decennia daarna, richting 1870, ontstond in de omgeving van het kasteel een concentratie van functies. Er kwamen woningen voor arbeiders, werkplaatsen en andere voorzieningen die nodig waren om het landgoed draaiende te houden. Zo groeide stap voor stap wat we nu kennen als Plantage Centrum.

Rond het centrum woonden en werkten de mensen die het landgoed draaiende hielden.

Succes onder druk

Met het overlijden van Constantin Pierre de Caters in 1884 kwam er een einde aan de periode waarin het landgoed werd opgebouwd en vormgegeven door één sterke persoonlijkheid. Het bezit bleef wel binnen de familie, maar de omstandigheden veranderden.

De tijd waarin grootschalige ontginning en aanleg vanzelfsprekend waren, liep ten einde. Tegelijkertijd werd het beheer van zo'n uitgestrekt landgoed complexer en kostbaarder. De samenhang die onder Constantin was ontstaan, kwam onder druk te staan.

Daar kwam bij dat de familie De Caters niet alleen afhankelijk was van het landgoed zelf. Hun financiële positie hing ook samen met activiteiten in handel en kapitaal. Juist daar begonnen zich problemen af te tekenen.

Wat ooit een succesvolle combinatie was van investering en ontwikkeling, bleek kwetsbaar. In de jaren na 1884 groeide de druk op het landgoed — een ontwikkeling die uiteindelijk zou leiden tot een ingrijpende beslissing.

Verkoop uit nood

De problemen die zich in de jaren na 1884 hadden opgebouwd, leidden uiteindelijk tot een onvermijdelijke uitkomst. In 1895 werd het landgoed niet langer door de familie De Caters behouden, maar verkocht via een openbare verkoop.

Daarmee kwam een einde aan een periode van ruim vijftig jaar waarin het landgoed was opgebouwd en vormgegeven. Het initiatief en de visie van Constantin de Caters hadden het gebied gemaakt tot wat het was, maar bleken niet voldoende om het bezit binnen de familie te houden.

De verkoop markeert een belangrijk kantelpunt in de geschiedenis van het landgoed. Het had op dat moment ook kunnen leiden tot opsplitsing en verlies van samenhang.

Dat gebeurde echter niet.

Van opbouw naar behoud

Het volledige landgoed kwam in handen van één nieuwe eigenaar: Paul Emsens, een Belgische industrieel. Daarmee brak een nieuwe fase aan — niet langer gericht op uitbreiding, maar op het behouden en beheren van wat er was opgebouwd.

Emsens stond bekend als een praktische en betrokken eigenaar. Net als De Caters had hij oog voor de mensen die op en rond het landgoed woonden en werkten. Het landgoed was voor hem niet alleen bezit, maar ook een gemeenschap waarvoor verantwoordelijkheid werd gedragen.

In plaats van grote veranderingen koos hij voor rust en continuïteit. De bestaande structuur bleef behouden en het landgoed werd als één geheel voortgezet. Daarmee legde hij de basis voor het behoud van het karakter van het gebied.

Juist die aanpak heeft ervoor gezorgd dat Plantage Centrum en de omliggende gebieden tot op de dag van vandaag herkenbaar zijn als onderdeel van één samenhangend landgoed.

Jachthuis & Hotel

Na de overname van het landgoed door Paul Emsens in 1895 veranderde het gebruik van het gebied geleidelijk. In deze periode ontstond ook het jachthuis, dat diende als verblijf voor de eigenaar en zijn gasten tijdens de jacht. Het jachthuis past in de ontwikkeling van het landgoed van werkgebied naar een plek waar ook verblijf en ontvangst een rol kregen.

In de loop van de 20e eeuw werd daarnaast buiten het eigenlijke Plantage Centrum een hotel gerealiseerd. Deze ontwikkeling lag in de lijn van het beheer van het landgoed, waarbij ruimte werd geboden aan verblijf voor bezoekers.

De ligging van het hotel was bewust gekozen. Door het buiten het centrum te plaatsen, bleef het besloten karakter van het landgoed behouden. Zo ontstond een duidelijke scheiding tussen het dagelijkse functioneren

van het landgoed en de ontvangst van buitenaf.

Het landgoed blijft één geheel

Foto: Het Jachhuis op het Landgoed

Na de periode van Paul Emsens bleef het landgoed in handen van zijn familie. Daarmee werd de lijn van continuïteit voortgezet. In een tijd waarin veel landgoederen juist werden opgesplitst of verkocht in delen, bleef Wouwse Plantage als geheel bestaan.

In de loop van de 20e eeuw werd het beheer voortgezet en aangepast aan veranderende omstandigheden. De nadruk verschoof van opbouw naar instandhouding en zorgvuldig

gebruik van het gebied.

In deze latere fase werd het landgoed beheerd met betrokkenheid vanuit de familie, waarbij het behoud van samenhang en karakter centraal bleef staan. Daarmee werd de lijn voortgezet die al door De Caters en Emsens was ingezet: het landgoed niet alleen als bezit zien, maar als een gebied waarvoor verantwoordelijkheid wordt gedragen.

Wat je vandaag nog ziet

Wie vandaag door Plantage Centrum loopt, ziet geen stilstaand verleden, maar een gebied dat zich blijft ontwikkelen. Het landgoed wordt nog altijd als één geheel beheerd, met aandacht voor het landschap en de mensen die er wonen en werken.

Daarbij is er duidelijk sprake van een balans: met respect voor het verleden en met oog voor de toekomst. Historische structuren blijven behouden, terwijl tegelijkertijd wordt ingezet op duurzaam beheer en zorgvuldig gebruik van het gebied.

Zo blijft het landgoed niet alleen herkenbaar, maar ook levend. Plantage Centrum is daarmee nog steeds het hart van een gebied dat zich al bijna twee eeuwen weet aan te passen — zonder zijn karakter te verliezen.

Wouwsche Plantage — Hotel "Goense"

Het ontstaan van een kerk, parochie & een dorp

Leven aan de rand: voor het dorp

Halverwege de 19e eeuw was er van een dorp Wouwse Plantage nog geen sprake. Het gebied bestond uit heide, bos en enkele verspreid liggende boerderijen. De mensen die hier woonden, leefden geïsoleerd, ver van voorzieningen en zonder een echte kern.

Voor het bijwonen van de mis moesten zij lange afstanden afleggen. De meesten gingen naar Wouw, anderen naar Huijbergen of zelfs naar Kalmthoutse Hoek. Vaak gebeurde dat te voet, over zandpaden en modderige wegen die in de winter nauwelijks begaanbaar waren.

Het dagelijks leven speelde zich af op en rond het land, maar een gemeenschappelijk middelpunt ontbrak. Juist dat gemis – een plek waar mensen samenkwamen – vormde de voedingsbodem voor wat later zou uitgroeien tot het dorp Wouwse Plantage.

Het plan van de Caters

In deze afgelegen situatie ontstond het idee om een eigen kerk en gemeenschap te vormen. Een belangrijke rol daarin speelde Constantin Pierre de Caters, die het landgoed beheerde en zich betrokken voelde bij de mensen die er woonden en werkten.

Rond 1868 bracht hij samen met enkele bewoners het plan naar voren om een kerk te bouwen. Niet alleen uit religieuze overtuiging, maar ook omdat een kerk vaak het middelpunt vormt van een gemeenschap.

De Caters zocht steun bij zowel de kerkelijke als de wereldlijke autoriteiten. Samen met vertegenwoordigers uit de Plantage werd contact gezocht met de bisschop van Breda en het gemeentebestuur van Wouw. Daarmee werd een eerste, belangrijke stap gezet richting een eigen parochie.

Tegenwerking & doorzettingsvermogen

Wat een logisch en wenselijk plan leek, stuitte al snel op stevige tegenwerking. De bisschop van Breda, mgr. Van Genk, stond niet te springen om een nieuwe parochie. De kerkelijke verhoudingen waren ingewikkeld en er bestond vrees voor nieuwe conflicten, onder meer met de abdij van Bornem.

De eerste verzoeken werden afgewezen of

bleven onbeantwoord. Brieven raakten zoek, antwoorden bleven uit en toezeggingen werden vooruitgeschoven. Ook latere pogingen, waarbij de Caters en vertegenwoordigers van de Plantage persoonlijk naar de bisschop gingen, leverden weinig op.

Toch gaf de Caters niet op. Hij bleef aandringen, zocht contact met hogere kerkelijke instanties en hield vast aan zijn plan. Zelfs toen duidelijk werd dat de weerstand groot bleef, ging hij verder met de voorbereidingen.

Wat volgde was een jarenlange periode van overleg, brieven en onderhandelingen. Het leek soms een gebed zonder eind, maar juist in die volharding lag de sleutel tot wat uiteindelijk zou gebeuren.

1871-1876: Kerk- en parochie worden werkelijkheid

Toen de besluitvorming bleef uitblijven, nam de Caters een opmerkelijke stap: hij besloot niet langer te wachten. Rond 1871 liet hij een eenvoudig kerkje bouwen, vooruitlopend op de officiële toestemming.

De kerk stond er, maar een priester kwam er nog niet. De bisschop hield vast aan zijn standpunt en weigerde een geestelijke te sturen. Daarmee dreigde het initiatief alsnog vast te lopen.

Opnieuw kwamen de bewoners in actie. In 1872 stuurden zij een petitie naar de bisschop, waarin zij het belang van een eigen parochie benadrukten. Wat volgde was opnieuw een periode van overleg en aandringen, maar dit keer begon er beweging te komen.

Uiteindelijk viel de beslissing. Op 17 december 1875 werd de oprichting van de parochie officieel vastgelegd. Kort daarna, in januari 1876, werd Theodorus Joannes Ketelaars benoemd tot pastoor van de St. Gertrudiskerk. Op 22 januari werd de kerk ingezegend en een dag later begon het parochieleven officieel.

Wat jaren van strijd en doorzettingsvermogen had gekost, werd daarmee werkelijkheid: de Plantage had een eigen kerk en een eigen parochie.

Rond de kerk ontstaat een dorp

Met de komst van de kerk kreeg de Plantage eindelijk een middelpunt. Wat eerst ontbrak, ontstond nu: een plek waar mensen samenkwamen. Rond deze plek begon zich langzaam een dorp te vormen.

In korte tijd verschenen er meer gebouwen. Naast de kerk kwamen er een school en een aantal woningen. Wat begon met enkele huizen groeide uit tot een kleine nederzetting. De ligging langs de weg bepaalde de vorm: een langgerekte lintbebouwing, die kenmerkend zou blijven voor het dorp.

De Caters speelde ook hier een rol. Hij bepaalde niet alleen de locatie van de kerk, maar gaf met de aanleg van de brede dorpsstraat richting aan de ontwikkeling van het dorp.

Zo groeide rond de kerk niet alleen een parochie, maar ook een gemeenschap. Wat begon als een praktische oplossing, werd het fundament van het dorp Wouwse Plantage.

Het dagelijks leven in het dorp

Met de groei van het dorp kreeg ook het dagelijks leven vorm. De school speelde daarin een belangrijke rol. In 1878 werd een nieuw schoolgebouw geopend, waar direct al zo'n tachtig leerlingen onderwijs kregen — ondanks dat er eigenlijk te weinig zitplaatsen waren.

Een opvallende figuur uit die tijd was schoolmeester Petrus Smulders. Hij stond bekend om zijn uitgesproken en beeldende manier van schrijven. In brieven aan het gemeentebestuur beklagde hij zich over van alles: van zijn woning en salaris tot een konijnenplaag die zijn tuin verwoestte. Zijn kleurrijke taalgebruik maakt hem tot een van de meest levendige personen uit de vroege dorpsgeschiedenis.

Naast de school kwamen er steeds meer voorzieningen. Een bakker, een winkel en andere ambachten zorgden ervoor dat het dorp minder afhankelijk werd van de omgeving. Het leven speelde zich steeds meer af binnen de eigen gemeenschap.

Zo groeide Wouwse Plantage uit tot een dorp waarin mensen niet alleen woonden en werkten, maar ook samenleefden.

Groei en betekenis van de Parochie

Met de groei van het dorp nam ook het belang van de parochie toe. De kerk werd het

middelpunt van het dagelijks leven, waar niet alleen werd gebeden, maar waar ook het sociale leven samenkwam.

Het oorspronkelijke kerkje bleek al snel te klein en onvoldoende. Daarom werd in 1891 een nieuwe, grotere kerk gebouwd en ingewijd. Deze plechtigheid duurde maar liefst vier en een half uur — een teken van het belang dat eraan werd gehecht.

De parochie kreeg ook een bredere betekenis. De verering van de heilige Nicolaas van Tolentijn trok bezoekers van buiten het dorp. Vanuit onder andere Bergen op Zoom kwamen mensen in processie naar Wouwse Plantage, vooral om te bidden bij ziekte van mens en vee. Zo groeide de parochie uit tot meer dan alleen een lokale voorziening. Het werd een plek van geloof, ontmoeting en betekenis — niet alleen voor het dorp zelf, maar ook voor de wijde omgeving.

Oorlog en wederopbouw

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd ook Wouwse Plantage zwaar getroffen. Bij de bevrijding in oktober 1944 werd de kerktoeren opgeblazen. Daarbij werd een groot deel van de kerk verwoest, terwijl andere delen zwaar beschadigd achterbleven.

Plotseling stond het dorp zonder volwaardige kerk. In de periode daarna werd een jeugdhuis ingericht als noodkerk, zodat het parochieleven toch door kon gaan.

Het herstel liet op zich wachten, maar uiteindelijk werd de kerk weer opgebouwd. Pas op 15 oktober 1950 was het werk voltooid en kon de kerk opnieuw in gebruik worden genomen.

De wederopbouw markeerde een nieuw begin. Ondanks de verwoesting bleef de gemeenschap bestaan — en daarmee ook de rol van de parochie in het dorp.

Verandering en einde van de parochie

In de loop van de 20e eeuw veranderde het leven in het dorp. Waar de parochie van de Heilige Gertrudis lange tijd het middelpunt van het dagelijks bestaan was, nam die rol geleidelijk af. De samenleving veranderde, en daarmee ook de betrokkenheid bij het kerkelijk leven.

Het aantal kerkgangers liep terug en de betekenis van de parochie werd minder van-

zelfsprekend. Toch bleef de kerk nog lange tijd een herkenbaar onderdeel van het dorp en zijn gemeenschap.

Uiteindelijk kwam er een einde aan de zelfstandige parochie. In 1999 werd de parochie van de Heilige Gertrudis opgeheven en opgenomen in een grotere parochie, samen met omliggende dorpen.

Daarmee verdween een belangrijk hoofdstuk uit de dorpsgeschiedenis. Wat ooit het begin vormde van het dorp, verloor zijn centrale positie.

Kerk verliest haar religieuze functie

Ook na het opgaan van de parochie bleef de St. Gertrudiskerk nog jarenlang in gebruik. Maar de ontwikkelingen zetten door. Het aantal vieringen nam af en de functie van het gebouw veranderde.

Uiteindelijk viel ook hier het doek. Op 28 april 2024 vond de laatste viering plaats in de St. Gertrudiskerk. Daarmee kwam een einde aan meer dan anderhalve eeuw kerkelijk leven op deze plek.

Voor veel inwoners was dat een bijzonder moment. De kerk had generaties lang een rol gespeeld bij belangrijke gebeurtenissen in het leven: doop, huwelijk en afscheid.

Met het sluiten van de kerk verdween niet alleen een gebouw uit het dagelijks gebruik, maar ook een zichtbaar symbool van het dorp. Wat blijft, is de geschiedenis — en de plek die de kerk heeft ingenomen in het ontstaan van Wouwse Plantage.

Toekomst van kerk en kapel

Met het beëindigen van de vieringen in de St. Gertrudiskerk is een nieuwe fase aangebroken voor het gebouw. De toekomst ligt in woningbouw, waarbij de kerk een nieuwe bestemming krijgt als woonruimte.

Daarmee verdwijnt het gebouw niet uit het dorp, maar blijft het juist een zichtbaar en betekenisvol onderdeel van de omgeving. In een andere vorm blijft de kerk zo verbonden met de gemeenschap waarvan zij ooit het middelpunt was.

Tegelijk blijft het geloofsleven in het dorp, zij het kleinschaliger, bestaan. In de oude, inmiddels vergrote Mariakapel worden voorlopig nog maandelijks vieringen gehouden. Daarmee blijft er een plek voor samenkomst en bezinning.

Zo krijgt de kerk een nieuwe rol, met respect voor het verleden en met een duidelijke plek in het dorp van vandaag en morgen.

Programma 2026

27 April: Koningsdag (Natuurpoort)

29 Mei: Concert @ de Zoom (Natuurpoort)

24-26 Juni: Avonddriedaagse

11 Juli: BBQ 150 jaar Wouwse Plantage (Dorpshuis de Spil)

2 Augustus: Braderie (Plantagebaan)

4 Augustus: Hel van de Pin (Plantagebaan)

24 Oktober: Dorpskwis 150 jaar Wouwse Plantage (Dorpshuis de Spil)

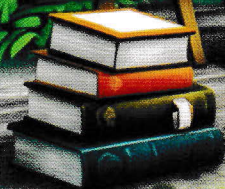
Oktober: Uilentocht Jeugd Natuur Groep

18 Oktober: ATB tocht RTC Zomerlust

11 November: St. Maarten & 11-11 viering (Dorpshuis de Spil)

20 November: Bingo 150 jaar Wouwse Plantage (Dorpshuis de Spil)

31 December: Oudjaarsborrel (Dorpshuis de Spil)

Programma Vrijdag 5 Juni

11:00 - 12:30 uur

Locatie: Kerk / Kerkplein

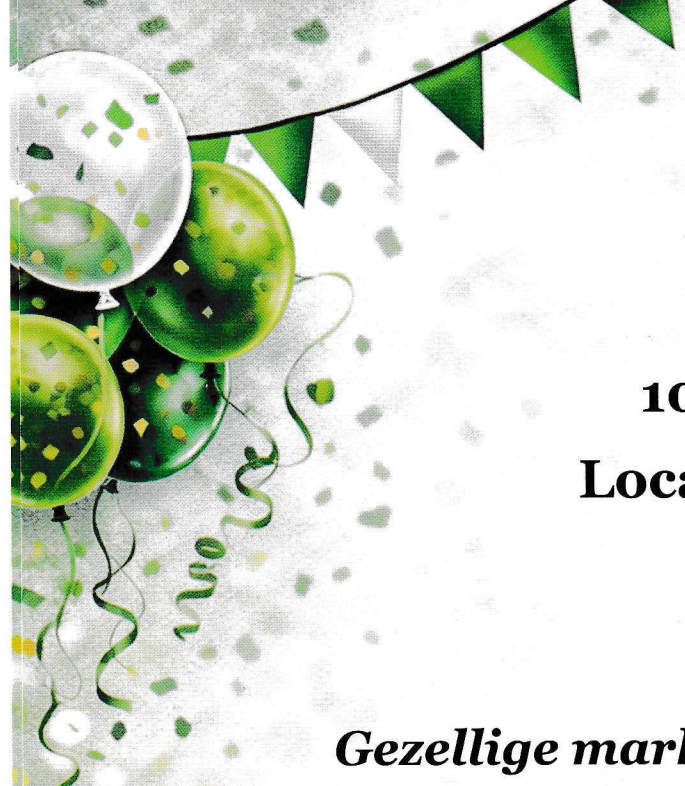
Opening:

Expositie 150 jaar Wouwse Plantage

Vernieuwde Plantagebaan

Opening door burgemeester Mark Buijs

Programma

10:00 - 17:00 uur

Locatie: Plantagebaan

Pinse Fair:

Gezellige markt met verrassende kraampjes

*Genieten bij de plaatselijke horeca in de
straat én op het centrale horecaplein*

*Volop sport en Oud-Hollandse spellen
voor de jeugd*

Expositie in de kerk:

150 jaar Wouwse Plantage

= Gratis toegang =

7 Juni

Bezichtigingen:

***Steenfabriek
&
Brandweermuseum
Houtzagerij
(op het Landgoed)***

***Gratis pendelvervoer
(Kerk - Steenfabriek - Landgoed)***

Optredens van:

***Shantykoor Bossche maten
Harmonie Soli Deo Gloria
Dameskoor La Lisière
Dans Fit Fun***

= Gratis toegang =

Programma
Zaterdag 13 Juni

20:00 - 01:00 uur
(zaal open 19:30)

Locatie: Kerk

Reünie
Inwoners & Oud-inwoners
Wouwse Plantage

= Gratis toegang =

Optredens van:
Dewit & Koo
Daltons Unleashed

NIEUW IN WOUWSE PLANTAGE DE EGYM CIRKEL!

Een complete workout in slechts 30 minuten!

Fysiotherapie
NISPEN & WOUWSE PLANTAGE

Bij Fysiotherapie Nispen & Wouwse Plantage kun je terecht om te herstellen én om te bewegen

Wat heeft Fysiotherapie Nispen & Wouwse Plantage jou te bieden?

- ✓ Fysiotherapie
- ✓ EGYM – Fit in 30 minuten
- ✓ Begeleiding bij claudicatio
- ✓ Manuele therapie
- ✓ Fitness & Leefstijl
- ✓ Begeleiding bij longandoeningen
- ✓ Lymfe- & oedeemtherapie
- ✓ Valpreventie & balansstraining
- ✓ Revalidatie- & medische therapie
- ✓ Dry-needling & medical taping

Schouwenbaan 4 | 4725 SV Wouwse Plantage | +31 (0) 6 57 73 05 93
info@fysiowouwseplantage.nl | www.fysiotherapiewouwseplantage.nl

De steenfabriek in Wouwse Plantage

Het begin

De juiste beweegredenen achter het ontstaan van de steenfabriek in Wouwse Plantage heeft baron Constantijn Pierre de Caters nooit op papier gezet. Ongetwijfeld wilde hij als bankier een investering doen waarmee hij geld kon verdienen. Daarnaast was hij een sociaal voelend mens en mogelijk speelde ook de wens mee om de mensen die in de omgeving van zijn bossen woonden aan een menswaardig bestaan te helpen en hen werkgelegenheid te bieden in een streek waar die schaars was.

Eind 1868 of begin 1869 liet de baron een perceel dennenbos rooien om daar zijn steenfabriek te bouwen. De fabriek was al snel gereed en de leem werd in de onmiddellijke nabijheid uit een leemkuil gehaald. Dat maakte het mogelijk om efficiënt te produceren en transportkosten te beperken. Voor het vervoer van de gebakken stenen werd het veldspoorlijntje, dat vanaf het kasteeltje in Wouwse Plantage naar de Herelsche Heide liep, verlengd. Zo werd de fabriek goed aangesloten op de omgeving en konden de producten hun weg vinden naar afnemers in de regio.

De fabriek leverde onder meer stenen voor de bouw van de kerk. Op 21 februari 1891 werd toestemming gevraagd om een paardenspoor aan te leggen voor het transport van stenen vanaf 'De Zoom' naar de kerk in Wouwse Plantage. Dat geeft aan hoe belangrijk de fabriek al in een vroeg stadium was voor de ontwikkeling van het dorp.

De familie Emsens en modernisering

Rond de eeuwwisseling begon Pierre Paul Emsens samen met zijn zoon René Walther Emsens met de modernisering van de steenbakkerij. René ontwierp onder meer een kleipers, een mechanische brikkenpers en een apparaat om de gevormde stenen met zand te bestrooien. Zijn uitvindingen werden in 1914 gepatenteerd en droegen bij aan een efficiëntere en meer uniforme productie.

In 1903 werden plannen gemaakt voor de bouw van de ringoven, waarvan nog altijd een deel overeind staat. Deze oven maakte een continu productieproces mogelijk en betekende een belangrijke stap vooruit. Mogelijk werden in die periode ook speciale ovens voor dakpannen gebouwd. Rond 1914 volgde verdere modernisering met stoommachines die onder andere pompen aandreven om water uit de leemputten te verwijderen, wat essentieel was voor het functioneren van de fabriek.

Het personeel

Over het personeel in de beginperiode is weinig bekend. Voor 1900 werkten er ongeveer tien arbeiders. Tussen 1901 en 1920 schommelde het aantal werknemers tussen de twintig en dertig. Daarmee was de fabriek een belangrijke werkgever in de omgeving.

De werkdagen waren lang en het werk zwaar. In 1919 werkten arbeiders boven de 16 jaar van maandag tot en met vrijdag bijna tien uur per dag en op zaterdag een halve dag. In de jaren dertig waren er nog ongeveer twintig arbeiders in dienst, die onder vaak zware omstandigheden hun werk verrichtten.

In 1931 werd een nieuwe schoorsteen gebouwd, een duidelijk teken dat de fabriek nog volop in bedrijf was. De fabriek produceerde naast stenen ook dakpannen. De kleur daarvan werd bepaald door het gebruikte stookmateriaal: met turf ontstonden rode pannen, terwijl houtstook zorgde voor een blauwachtige tint.

De Tweede Wereldoorlog

De Tweede Wereldoorlog bracht de fabriek grote problemen. Door het opblazen van bruggen over de Zoom kon het water uit de leemputten niet meer worden afgevoerd,

waardoor de productie stilviel en het werk praktisch onmogelijk werd.

In 1941 werd nog geprobeerd het werk te hervatten, maar door gebrek aan steenkool kwam de productie al snel opnieuw tot stilstand. Machines en materialen werden geïnventariseerd en deels door de Duitsers gevorderd. De fabriek werd bovendien gebruikt voor militaire werkzaamheden, waardoor de eigen productie verder in het gedrang kwam.

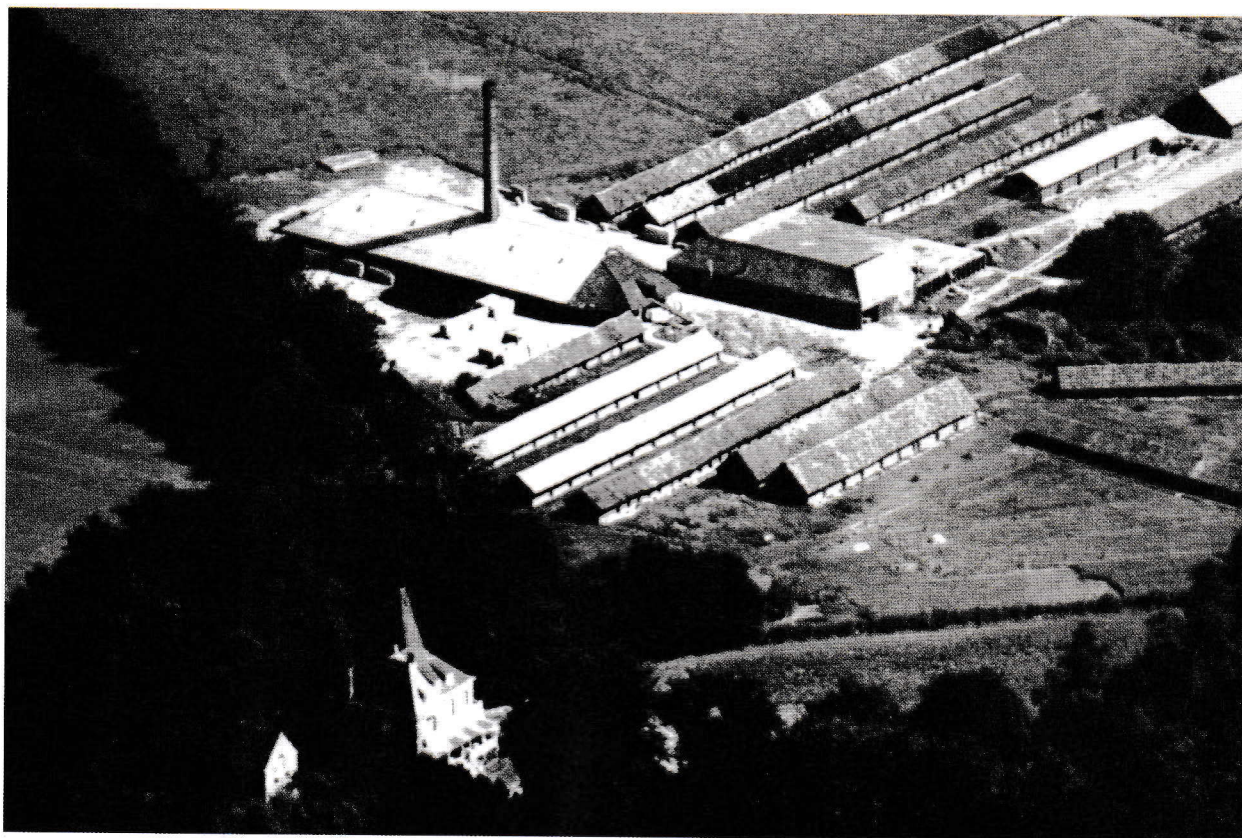
Tijdens de bevrijding in oktober 1944 liep de fabriek zware schade op. Gebouwen werden verwoest en de schoorsteen werd opgeblazen. Wat resteerde was een zwaar gehavend complex. Kort daarna werden de restanten van de fabriek onteigend, waarmee een periode van grote onzekerheid begon.

door spanningen tussen eigenaar en bedrijfsleiding over de gang van zaken tijdens de oorlog en de aanpak van het herstel. Deze meningsverschillen maakten het proces niet eenvoudiger.

Toch werd stap voor stap vooruitgang geboekt. Puin werd geruimd, de oven werd hersteld en plannen werden gemaakt om de productie opnieuw op te starten. In 1946 leek het herstel goed op gang te komen, maar administratieve problemen zorgden opnieuw voor vertraging toen de werkzaamheden tijdelijk werden stilgelegd wegens het ontbreken van een bouwvergunning.

Voorzichtige herstart

Pas eind 1947 kwam de productie weer op gang. Met een klein aantal arbeiders werd de oven

De wederopbouw

Na de oorlog begon een moeizaam herstel. De schade was groot en er was een tekort aan materialen, machines en brandstof. Gebouwen lagen in puin en installaties waren verdwenen of zwaar beschadigd. Het kostte veel moeite om überhaupt weer enige bedrijvigheid op gang te brengen.

De wederopbouw werd daarnaast bemoeilijkt

opnieuw in gebruik genomen en werden de eerste stenen gebakken. Dat was een belangrijk moment: na jaren van stilstand kwam er weer leven in de fabriek.

De omstandigheden bleven echter moeilijk. Een deel van de voorraden bleek door slechte opslag verloren gegaan en moest worden afgevoerd. Tegelijkertijd waren de kosten hoog en de opbrengsten onzeker. Hoewel de kwaliteit

van de stenen goed was, bleef de vraag beperkt en bleef het financieel lastig om de fabriek draaiende te houden.

Nieuwe eigenaren en voortzetting

In 1948 kwam de fabriek in andere handen en werd geprobeerd het bedrijf voort te zetten. In de jaren daarna bleef de fabriek actief, maar het bleef een kleinschalig bedrijf dat moeite had om zich staande te houden in een veranderende markt.

In 1972 werd de fabriek eigendom van Jan Tinga, die het bedrijf nog enige tijd voortzette en gedeeltelijk moderniseerde. Ondanks deze inspanningen werd het steeds moeilijker om te concurreren met grotere en modernere steenfabrieken, waar efficiënter en op grotere schaal geproduceerd kon worden.

Het einde van de fabriek

De ontwikkelingen in de baksteenindustrie zorgden ervoor dat de fabriek haar positie niet kon behouden. De installaties waren verouderd en de productie kon niet meer concurreren met grootschalige fabrieken.

Na een periode van stilstand volgde nog een korte herstart, maar zonder blijvend succes. In september 1984 werd het vuur definitief gedoofd en kwam er een einde aan de steenproductie in Wouwse Plantage. Daarmee sloot een belangrijk hoofdstuk in de lokale geschiedenis.

Een nieuwe bestemming

Na de sluiting raakte de fabriek in verval. Wat ooit een bedrijvige plek was, veranderde in een stil en verweerd terrein, waar de sporen van het industriële verleden nog duidelijk zichtbaar waren.

In 1989 kwam daar verandering in, toen Jan Verbraak en Wim van Limpt mogelijkheden zagen in de locatie. Zij namen het terrein over en gaven het een nieuwe bestemming als bedrijf in bouwmaterialen en bouwsystemen. Daarmee kreeg deze plek opnieuw een economische functie en bleef het terrein onderdeel van het werkende landschap van Wouwse Plantage.

Onder hun leiding groeide het bedrijf uit tot een toonaangevende groothandel in bouwmaterialen. Tegelijkertijd ontstond meer aandacht voor de historische waarde van de oude fabriek. Besloten werd een deel van de karakteristieke ringoven te behouden, wat in 1997 werd gerealiseerd. Daarmee bleef een belangrijk tastbaar overblijfsel van het industriële verleden behouden.

Het heden

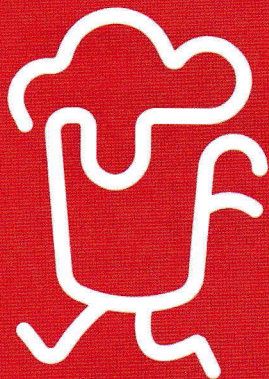
Vandaag de dag is het bedrijf in handen van Jan van Limpt, zoon van Wim van Limpt, en wordt het voortgezet onder de naam J&W Bouwpartners.

Opvallend is de parallel met het verleden. Net als de eerste eigenaren van de steenfabriek voelt ook het huidige bedrijf zich sterk verbonden met Wouwse Plantage en haar inwoners.

Zo leeft de geest van de oude steenfabriek, ondanks alle veranderingen, nog altijd voort op dezelfde plek waar ruim anderhalve eeuw geleden de eerste stenen werden gebakken.

Dit artikel is grotendeels gebaseerd op het boekje "Van steenoven naar steengalerij" geschreven door R. Hermans (Wouw, 1997) in opdracht van J&W Bouwpartners.

Cafeteria Funny

Wouwse plantage

Cafeteria Funny: Dé smaakmaker van Wouwse Plantage

Cafeteria Funny, gelegen in het hart van het schilderachtige Wouwse Plantage, is al jaren een begrip voor liefhebbers van heerlijk eten en een gezellige sfeer. Wij zijn meer dan alleen een cafeteria; wij zijn een ontmoetingsplek voor de buurt, een rustpunt voor fietsers en wandelaars, en dé plek voor een smakelijke maaltijd met het hele gezin.

Waarom Cafeteria Funny?

Goudgele Friet: Onze friet wordt met zorg bereid: altijd vers, perfect krokant van buiten en zacht van binnen.

Breed Assortiment: Van de klassieke Hollandse snacks en tot aan ijsjes; er is voor ieder wat wils.

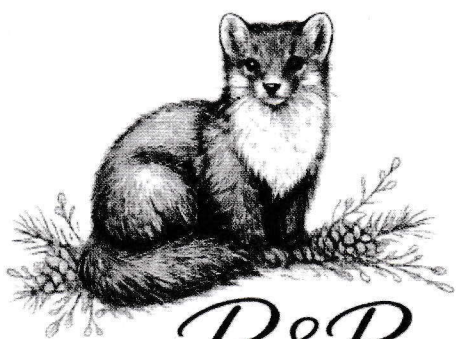
Gastvrijheid met een Lach: Zoals onze naam al zegt, geloven wij dat lekker eten hand in hand gaat met plezier. Ons team staat altijd met een glimlach voor u klaar.

Prachtige Locatie: Gelegen in de groene omgeving van Wouwse Plantage, zijn wij de ideale tussenstop tijdens uw ontdekkingstocht door de regio.

Onze Filosofie

"Bij Funny draait het niet alleen om de snelle hap, maar om kwaliteit en een warm welkom voor iedereen." Wij hechten veel waarde aan versheid, hygiëne en een persoonlijke service. Of u nu komt afhalen voor een drukke doordeweekse avond of uitgebreid komt smullen op ons terras, wij zorgen voor een glimlach op uw gezicht.

Kom gezellig langs bij Cafeteria Funny en proef het zelf!

B&B De Marter

Vanaf 2028 opent B&B de Marter
haar deuren in de boerderij op
de Plantagebaan in Wouwse Plantage.
Hou onze socials in de gaten:

📷 [bed.en.breakfast.demarter](https://www.instagram.com/bed.en.breakfast.demarter)

Marleen en Peter

HVE ADMIT

| Henk van Eekelen

Vlierbesstraat 12

4725 BB

Wouwse Plantage

administratieve
dienstverlening
OP MAAT!

06-22907118 | info@hveadmit.nl

Dinsdag 4 augustus 2026

De naam Wouwse Plantage

De naam Wouwse Plantage klinkt vandaag logisch en vertrouwd. Toch is die naam niet altijd zo vanzelfsprekend geweest. In de loop van de tijd zijn verschillende benamingen gebruikt, die elk iets vertellen over het landschap, de bewoners en hoe er naar het gebied werd gekeken. Dit verhaal gaat dus verder dan de transformatie van "Wouwsche Plantage" naar "Wouwse Plantage".

Geen vaste naam

Voor 1800 bestond het gebied vooral uit heide en bos. Het hoorde bij grotere landerijen en lag verspreid over meerdere gemeenten. Een duidelijke naam was er niet.

In oude documenten kom je verschillende aanduidingen tegen, zoals de Wilderd, de Heide en de Vroente. Soms wordt ook al gesproken over Plantage of Plantaadje, een term die meestal verwijst naar aangeplante bossen.

Omdat het gebied weinig economische waarde had, kwam het nauwelijks voor in belasting-registers. Het bleef daardoor lang buiten beeld van het bestuur.

De eerste naam op de kaart

Pas rond 1830, met de invoering van het kadaster, kreeg het gebied een duidelijkere aanduiding: "de Plantage". Dat was nog geen dorpsnaam, maar wel de eerste keer dat het gebied herkenbaar op de kaart verscheen.

De administratie bleef eenvoudig. Huizen hadden geen straatnamen en werden doorlopend genummerd binnen grotere wijken. Dat systeem bleef nog tot ver in de 20e eeuw bestaan.

Zoeken naar een naam

Toen er meer bebouwing kwam en het gebied zich ontwikkelde tot een dorp, ontstond behoefte aan een vaste naam. In die periode werden verschillende aanduidingen gebruikt.

Soms sprak men gewoon over "het Dorp" of "Nieuw Dorp". Ook namen als "Wilderhoekse Heide" kwamen voor, maar die verdwenen weer omdat ze weinig praktisch waren.

Steenekamer

Een naam die kort in gebruik was, is "Steenekamer". Deze verwees naar een speci-

fiek stuk grond binnen het gebied waar waarschijnlijk een opvallend stenen gebouw stond.

De naam werd zelfs gebruikt in officiële stukken, maar bleef beperkt tot die locatie en groeide niet uit tot een dorpsnaam.

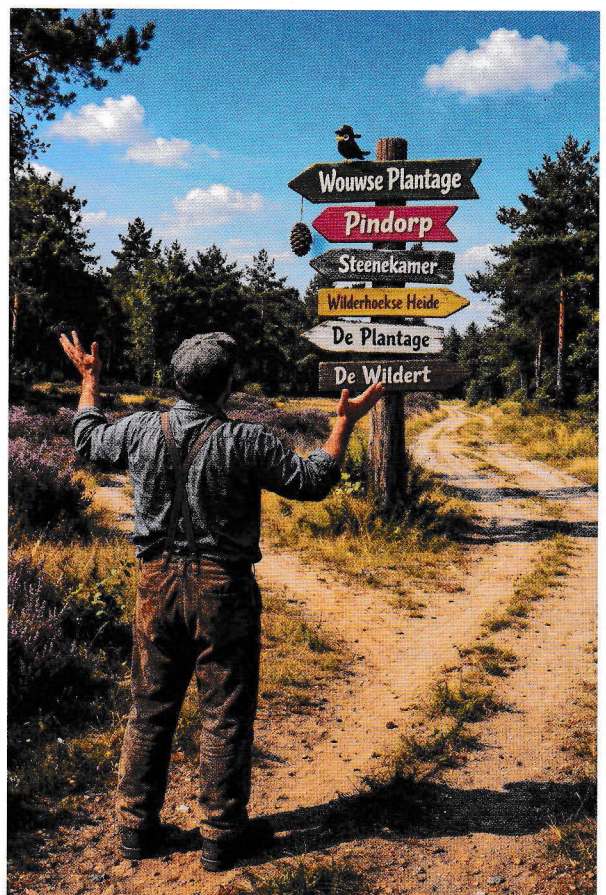
De doorbraak

Geleidelijk werd "Wouwsche Plantage" de meest gebruikte naam. Die combinatie werkte op zich goed: "Wouwsche" gaf de ligging aan, terwijl "Plantage" verwees naar het bosrijke karakter van het gebied.

De naam bleek praktisch en breed toepasbaar. Hij werd gebruikt voor het dorp, het landgoed en de parochie en raakte daardoor snel ingeburgerd.

Pindorp

Naast de officiële naam ontstond ook een bijnaam: "Pindorp". De herkomst is niet helemaal zeker, maar er zijn meerdere verklaringen. Mogelijk heeft Pastoor Tielens deze naam het eerst uitgesproken in een boze bui. Scheldnamen ontstaan meestal in een kroeg, in een pastorie is uiterst zeldzaam!

Een ander meer waarschijnlijk verhaal is dat de naam te maken heeft met "pinnen", een streekwoord voor dennenappels. Die werden vroeger verzameld en gebruikt als brandstof. In een bosrijke omgeving is zo'n naam goed te begrijpen.

Er wordt ook gedacht dat "Pindorp" oorspronkelijk een spotnaam was, bedacht door mensen uit de omgeving.

Van spot naar trots

Als "Pindorp" inderdaad als spotnaam begon, dan is de betekenis later volledig omgedraaid. De naam werd niet afgewezen, maar juist overgenomen door de inwoners zelf.

Daarmee veranderde hij in een echte geuzennaam: iets wat eerst negatief bedoeld was, maar later met trots wordt gebruikt. Dat soort omslagen zie je vaker bij plaatsnamen.

Officiële keuze

In de eerste helft van de 20e eeuw werden "Wouwsche Plantage" en "Pindorp" allebei gebruikt, ook in officiële documenten. Dat zorgde voor verwarring. Het was vooral de PTT (voorloper KPN en PostNL) en de belastingdienst die bleven vasthouden aan de naam Pindorp. In die tijd kwam het dus ook veel voor dat men schreef Pindorp en erachter tussen haakjes Wouwsche Plantage.

In de jaren vijftig besloot de gemeente eindelijk duidelijkheid te creëren. Bij de invoering van straatnamen en huisnummers werd ook de dorpsnaam vastgesteld.

De inwoners gaven duidelijk aan wat ze wilden: "Wouwse Plantage". Daarmee werd de naam definitief vastgelegd. In 1968 werd ook de spelling vereenvoudigd van Wouwsche naar Wouwse.

Levend verleden

Toch is "Pindorp" nooit verdwenen. De naam leeft nog steeds, vooral in de omgangstaal en in lokale tradities.

Zo is er de lang bestaande wielervedstrijd de Hel van de Pin, en tijdens carnaval heet het dorp Mastepinnelaand. Beide verwijzen direct naar de oude bijnaam.

Wat ooit mogelijk als spotnaam begon, is nu een onderdeel van de identiteit van het dorp. Binnen de gemeenschap wordt de naam met

een knipoog, maar zeker ook et trots gebruikt.

Tot slot

De naam Wouwse Plantage is tegenwoordig helder en officieel vastgelegd. Op borden, kaarten en in adressen bestaat er geen twijfel meer over hoe het dorp heet. Daarmee lijkt de zoektocht naar een naam afgerond.

En toch is het verhaal daarmee niet helemaal klaar.

Want naast de officiële naam blijft "Pindorp" gewoon bestaan. In gesprekken, in tradities en in de manier waarop inwoners zelf naar hun dorp kijken. Het is een naam die niet op de plaatsnaamborden staat, maar wel stevig verankerd is in het dagelijks gebruik.

Misschien is dat juist de charme. Je volgt de borden naar Wouwse Plantage, maar eenmaal aangekomen hoor je al snel dat je eigenlijk in Pindorp bent. En dat maakt het verhaal compleet: twee namen, één dorp – allebei springlevend.

Wij leveren

Aggregaten | Accupakketten | Transformatoren | Load
Verdeelkasten | Brandstoftanks | Verlichting | Verlengkabels

Bezoek onze website: www.teunis.nl

Tafeltennisvereniging De Pin Pongers

Het begin

Op 11 oktober 1985 wordt in het Noord-Brabantse dorpje Wouwse Plantage tafeltennisvereniging De Pin Pongers opgericht. Van meet af aan is de vereniging gehuisvest in Dorpshuis De Spil, aan de Plantagebaan 223. Onder leiding van initiatiefnemer Wim Groffen wordt er afgesproken om in eerste instantie als recreantenclub van start te gaan. Als de vereniging levensvatbaar blijkt, wordt het lidmaatschap bij de Nederlandse Tafeltennis Bond (NTTB) aangevraagd.

De naam

Zowel de naam als het logo van de sportclub verwijzen naar de geschiedenis van het dorp. In 1839 verwerft de Antwerpse baron De Caters de bosgebieden in Wouwse Plantage. De baron sticht er een kerk en een dorp, dat onder verschillende namen bekend wordt, waaronder Pindorp. Er wordt een wedstrijd gehouden om een passende clubnaam te verzinnen. Eén van onze leden bedacht destijds een originele naam: De Pin Pongers, waarbij er ook wordt geknipoogd naar de volksnaam van de tafeltennissport en dat blijkt een bijzondere vondst. Het unieke logo, de 3 katers met een tafeltennisbatje, is ontworpen door Karel Schrooyen.

Niveau

Sinds medio 1993 wordt er competitie gespeeld op allerlei niveaus in de afdeling Zuidwest (Noord-Brabant/Zeeland).

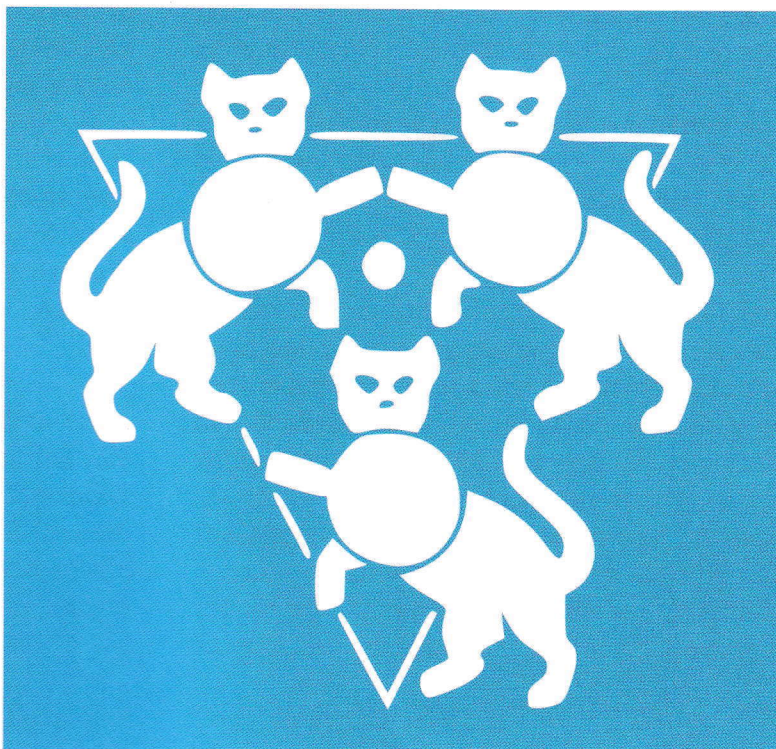
Dit seizoen spelen we (meestal op de vrijdagavonden) met 2 teams in de NTTB-competitie en met 1 team (op doordeweekse avonden) in de recreantencompetitie.

Speelmogelijkheden

We spelen in Dorpshuis De Spil.

Op dinsdagavonden tussen 18.45 uur en 20.15 uur is het mogelijk om - bij voldoende belangstelling - te trainen.

Op de vrijdagavonden vanaf 20.00 uur spelen we gedurende een beperkt aantal keren compe-

titie en is het mogelijk om daarnaast - als er geen wedstrijden gepland staan - vrij te spelen of is er gelegenheid voor bijvoorbeeld een toernooitje.

Verder hebben we een senioren groep die op de donderdagmiddagen tussen 15.00 uur en 17.00 uur onder leiding van 2 trainers speelt en traint.

Onze missie

We zijn een sportieve en sociale vereniging waar tafeltennis kan worden beoefend door jong en oud, recreatief en competitief. Ons doel is om iedereen op zijn of haar eigen niveau met plezier te laten sporten, met aandacht voor gezondheid, ontwikkeling en vooral gezelligheid.

Iedereen is welkom, ongeacht leeftijd, achtergrond of ervaring.

Meer informatie

Kom een keer kijken of neem contact met ons op via de mail:

voorzitter@depinpongers.nl of
secretaris@depinpongers.nl.

Daarnaast is veel informatie te vinden op onze website: www.depinpongers.nl

Een wandeling door mijn dorp

Wanneer ik vandaag door Wouwse Plantage wandel, zie ik een rustig dorp. Maar in mijn gedachten is het nog altijd levendig, vol winkels, bedrijvigheid en mensen die elkaar kenden. Inmiddels zijn we in 2026 – en is het alweer 16 jaar geleden dat ik mijn herinneringen over de periode 1950-1980 opschreef. Toch voelt het soms alsof het gisteren was.

Dit verhaal is opgemaakt vanuit het oogpunt van To Matthijssen-Van Luijk gebaseerd op haar eerdere artikel in het tijdschrift van heemkundekring De Vierschaer (december 2010, jaargang 28, nummer 4).

Van de Hil naar het dorp

Ik begin mijn wandeling net voor de Wouwse Hil. Komend vanuit Wouw herinner ik mij het taxibedrijf van de familie Augustijn. Het was een goedlopend bedrijf, vooral door het vele ziekenvervoer. Even verder stond de bakkerij van Sjeffe van Eekelen. De geur van vers brood, zijn vrouw Koos in de winkel en Sjeffe die met zijn waren het buitengebied in trok – dat beeld staat mij nog helder voor ogen.

Aan de overkant lag het café van de familie Devillers, met daarnaast handboogschutterij "Ons Genoegen". En iets verder, richting Nispen, hoorde je het geluid van de smidse van Konings. Het waren allemaal vertrouwde plekken, waar altijd wel iets gebeurde.

Langs de Dorpsstraat

Ik steek het kruispunt over en kom in de Dorpsstraat. Daar volgden de bedrijven en winkels elkaar op. Iedereen kende elkaar, en vaak was een bijnaam al genoeg om te weten over wie het ging.

Ik herinner mij de kolenhandel, waar ook briketten werden gehaald, en de fietsenmaker van Jac van Tilburg – maar wij zeiden gewoon "Bertus". Even verder woonde Piet Heijmans, ook fietsenmaker en bezorger van de krant.

Harrie van Tilburg, "de Mulder", bracht meel en kolen rond op zijn transportfiets. Dat was toen heel gewoon. Ook had hij enige tijd een benzinstation de z.g. "Witte Pomp". Het waren hardwerkende mensen, die allemaal hun steentje bijdroegen aan het dorp.

De winkel en het leven daaromheen

Op Dorpsstraat 177 (later werd dit Plantagebaan 198) begon Piet Matthijssen in 1950 zijn bakkerij en winkel. Hij had de stap gezet om voor zichzelf te beginnen, met geleend geld en veel doorzettingsvermogen. Het was keihard werken: vroeg op om te bakken, daarna op pad om klanten in het buitengebied te voorzien van brood en levensmiddelen.

In die jaren heb ik van dichtbij gezien hoeveel inzet er nodig was om zo'n zaak draaiende te houden. Later ben ik zelf deel gaan uitmaken van dat leven, en heb ik ervaren hoe sterk de band met het dorp was. Klanten waren geen nummers – het waren mensen die je kende.

Foto: Piet en To Matthijssen in hun kruidenierswinkel aan de Plantagebaan.

Een dorp dat samenleeft

Als ik verder wandel, zie ik in gedachten de andere middenstanders weer voor me. De melkboer die al voor dag en dauw op pad ging. De smid die het boerenmateriaal repareerde. Winkels waar je werkelijk alles kon krijgen.

Had iemand iets nodig? Dan werd het thuisgebracht. Dat was vanzelfsprekend.

Cafés zoals dat van Kiske Dekkers waren plekken waar het dorpsleven samenkwam. Daar werden feesten gevierd, vergaderingen gehouden en verhalen gedeeld. We gunden elkaar het werk en stonden voor elkaar klaar.

Herinneringen langs de weg

Ik kom langs hotel Dekkers, waar de zussen Clara en Magda werkten. Als er gasten waren, merkten wij dat meteen, want dan moest er

extra geleverd worden. Zo hielp iedereen elkaar.

Verderop denk ik aan de steenfabriek, waar veel dorpsgenoten hun brood verdienden. En aan het buurthuis, de kerk en de winkels rond het dorpshart. Het waren plekken waar het leven zich afspeelde.

Langzaam veranderde het dorp. Winkels verdwenen, bedrijven sloten hun deuren. Maar de herinneringen zijn gebleven.

Van wagenmaker tot zijdemuseum

Als ik verder wandel, kom ik bij de familie Van de Boom, in de volksmond bekend als “de wagenmaker”. Hier werden vroeger karren en wagens gemaakt en onderhouden, werk dat onmisbaar was in het dorp. Later zette zoon Sjors het bedrijf voort met een carrosserie-bedrijf.

Toen ook dat stopte, kreeg het pand een nieuwe bestemming als zijdemuseum. Van heinde en verre kwamen mensen naar Wouwse Plantage, soms zelfs met bussen vol bezoekers, om dit bijzondere museum te bekijken.

Zo bleef deze plek, ondanks alle veranderingen, een levendig onderdeel van het dorp en een plek waar geschiedenis zichtbaar bleef.

De camping als ontmoetingsplek

Als ik mijn wandeling vervolg, kom ik ook langs de camping van Wouwse Plantage. Daar zorgde Jan Boden voor de horeca. Het was een plek waar altijd iets te beleven was.

Ik herinner mij nog goed de avonden met muziek van het Decaporgel, waar volop werd gedanst en gelachen. Het was er gezellig en trok niet alleen mensen van buiten, maar ook dorpsgenoten zelf.

Ook voor bijzondere momenten kwamen we daar samen. Zo vierden wij er zelf een jubileum, net als zovelen uit het dorp. De camping was daarmee meer dan alleen een plek voor bezoekers – het hoorde echt bij het leven in Wouwse Plantage.

Toen en nu

Nu, zestien jaar nadat ik mijn verhaal opschreef, kijk ik met dezelfde warmte terug. Het waren zware jaren, maar ook heel mooie jaren. We werkten hard, maar we deden het samen.

Als ik vandaag door Wouwse Plantage loop, zie ik misschien minder winkels, maar ik voel nog

steeds de sfeer van toen. De verbondenheid, de eenvoud en het vertrouwen in elkaar.

Een dorp om trots op te zijn

Mijn wandeling eindigt, maar mijn herinneringen blijven. Wouwse Plantage is veranderd, maar de kracht van het dorp zit nog altijd in de mensen.

En dat maakt dat ik, ook nu nog, met trots terugkijk op die tijd – en op een dorp dat na 150 jaar nog steeds leeft.

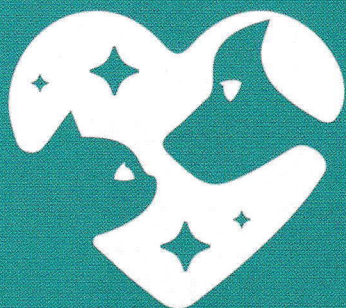
Tot slot – vanuit de redactie

Wij danken To Matthijssen hartelijk voor het delen van haar persoonlijke herinneringen, die ons een bijzonder inblik geven in het leven in Wouwse Plantage van vroeger.

Hoewel de levendigheid van de middenstand in de loop der jaren sterk is afgenomen, is Wouwse Plantage nog altijd een dorp waar de samenhang tussen de inwoners een belangrijke rol speelt. In een tijd waarin onze maatschappij vraagt om extra woningen, zal ook hier mogelijk sprake zijn van verdere groei en nieuwbouw.

Wij hopen dat daarmee niet alleen ruimte ontstaat voor nieuwe bewoners, maar dat ook iets van de vroegere bedrijvigheid en middenstand weer kan terugkeren. Maar bovenal hopen wij dat datgene wat het dorp altijd zo bijzonder heeft gemaakt behouden blijft: de onderlinge verbondenheid van de mensen.

Marloes Zorgt

VOOR EEN DIERBAAR EINDE

DÉ DIERENARTS VOOR LIEDEVOLLE THUISZORG IN
DE LAATSTE LEVENSFASE VAN UW HUIDDIER

- BEOORDELING LEVENSKWALITEIT
- PALLIATIEVE THUISZORG
- EEN WAARDIG AFSCHIED AAN HUIS

WWW.MARLOESZORGT.NL

0165 - 378600

📷 @MARLOESZORGT

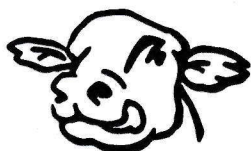
ONDERNEMERS VAN DE BLEIJDENHOEK

FOURAGE EN
DIERVOEDERS

MELKVEEBEDRIJF

Fam. Koolen

De Plantagebaan

Dorpslaan met grootstedelijke al-lure

Wie vandaag door de Plantagebaan in Wouwse Plantage rijdt, ziet een brede dorpsstraat met een opvallend ruim profiel. De afstand tussen de gevels is groot, de straat oogt open en overzichtelijk. Dat is geen toevallige uitkomst van moderne planning, maar het gevolg van een ontwerpkeuze die teruggaat tot het laatste kwart van de negentiende eeuw.

Wat de Plantagebaan bijzonder maakt, is dat haar oorspronkelijke opzet na ruim 150 jaar nog steeds herkenbaar is – en door de herinrichting van 2025/2026 zelfs weer nadrukkelijker zichtbaar is geworden.

Een royale opzet

Bij de aanleg rond 1870 koos men voor een straatprofiel dat in dorpscontext uitzonderlijk genoemd mag worden. De rijbaan lag centraal, terwijl aan weerszijden brede bermen waren voorzien. Bomen langs de straat versterkten het beeld van een laan in plaats van de eenvoudige dorpsweg.

De breedte zat dus niet alleen in het asfalt of de bestrating, maar vooral in de totale ruimte tussen de rooilijnen.

De bebouwing stond relatief ver van de rijweg af, waardoor een ruimtelijk en ordelijk geheel ontstond.

Historici hebben gewezen op de gelijkenis met negentiende-eeuwse stadsboulevards. De vergelijking met de Antwerpse Leien in Antwerpen wordt daarbij regelmatig ge-maakt. Net als daar was sprake van een brede centrale verkeersruimte met groene zones aan de zij-kanten. Dat zo'n stedelijk geïnspireerd concept in een klein dorp werd toegepast, is bijzonder te noemen.

Was er ruimte voor een spoor?

De uitzonderlijke breedte heeft in de loop der tijd tot speculaties geleid. Eén daarvan is dat de straat mogelijk is ontworpen met het oog op een toekomstige spoor- of tramlijn. De beschikbare ruimte was daar in elk geval groot genoeg voor.

Er zijn echter geen concrete plannen of archiefstukken bekend die aantonen dat zo'n spoorverbinding daadwerkelijk was voorzien. Het idee blijft daarom een interessante mogelijkheid, maar geen bewezen ontwerp-reden. Waarschijnlijk was de royale opzet vooral een stedenbouwkundige keuze, die tegelijkertijd ruimte liet voor toekomstige ontwikkelingen.

Verkeer verandert de straat

Tot ver in de twintigste eeuw bleef het open karakter van de Plantagebaan herkenbaar. Naarmate het autoverkeer toenam, veranderde echter de functie van de straat. Wat ooit een rustige dorpslaan was, werd een belangrijkere verkeersverbinding in de regio.

Dat leidde tot nieuwe uitdagingen. Hogere snelheden en een groeiende parkeerdruk zorgden voor situaties die als onveilig werden ervaren. In 1986 volgde daarom een ingrijpende reconstructie.

Het meest opvallende element van die in-greep was de aanleg van een middenberm. Die had meerdere doelen: het verkeer beter geleiden, snelheid temperen en oversteken veiliger maken. De maatregel werkte in verkeerskundig opzicht, maar veranderde het straatbeeld. De brede, open ruimte werd opgesplitst in twee gescheiden rijstroken, waardoor het oorspronkelijke laankarakter minder duidelijk werd.

Interessant is dat zowel het oorspronkelijke ontwerp als de middenberm veiligheid als onderliggend thema hadden. In de negentiende eeuw werd dat bereikt door ruimte en overzicht te bieden; in 1986 koos men voor fysieke scheiding.

De herinrichting van 2025/2026

Bij de meest recente herinrichting, gestart in 2025, stond verkeersveiligheid opnieuw centraal. De straat werd ingericht als 30 kilometergebied en kreeg een nieuwe verharding in klinkers, die een lagere snelheid moet stimuleren.

Opvallend is dat de middenberm uit 1986 is verdwenen. Daarmee is het profiel weer één brede, samenhangende ruimte geworden. Visueel sluit de straat nu sterker aan bij haar

negentiende-eeuwse opzet dan bij de situatie van de afgelopen veertig jaar.

De huidige aanpak kiest voor een andere vorm van verkeersbeïnvloeding. In plaats van fysieke obstakels vertrouwt men op inrichting en uitstraling. Een straat die eruit ziet als verblijfsgebied nodigt uit tot rustiger rijden. Of dit op de lange termijn even effectief zal blijken als de eerdere middenberm, moet nog blijken. Het succes hangt immers mede af van het gedrag van weggebruikers.

Terug naar de kern

Wat vooral opvalt, is de continuïteit in het ruimtelijke raamwerk. Ondanks verschillende aanpassingen is de oorspronkelijke breedte tussen de rooilijnen altijd behouden gebleven. Die maatvoering vormt nog steeds de basis van het straatbeeld.

Door het verwijderen van de middenberm is de Plantagebaan opnieuw leesbaar als één brede dorpslaan. Daarmee is niet alleen een praktische herinrichting uitgevoerd, maar ook een stuk historische structuur opnieuw zichtbaar gemaakt.

Foto: Plantagebaan, gezien richting kerk (ca. 1912). Fotocollectie voormalige gemeente Wouwe

Een straat met een eigen verhaal

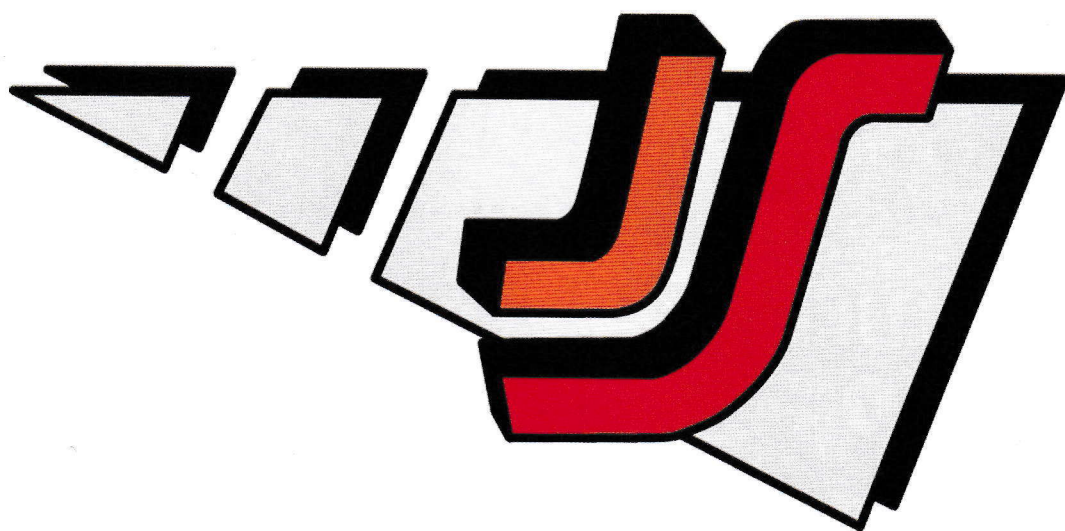
De Plantagebaan is geen statisch monument dat in één moment in de tijd is blijven steken. De straat heeft zich telkens aangepast aan veranderende omstandigheden: van een rustige negentiende-eeuwse dorpslaan naar een drukker verkeersroute in de twintigste eeuw, en nu weer naar een verblijfsgerichte dorpsstraat waarin snelheid wordt afgeremd en ruimte wordt gedeeld. Elke periode heeft zijn sporen nagelaten in het profiel en het gebruik van de straat.

Toch is de kern van het oorspronkelijke ontwerp altijd herkenbaar gebleven. De royale maatvoering, het overzichtelijke karakter en de laanachtige opzet vormen nog steeds het fundament. Zelfs toen de middenberm in 1986 werd aangelegd en het profiel visueel werd gesplitst, bleef de brede ruimte tussen de rooilijnen bestaan. Die constante onderlaag zorgt ervoor dat de straat, ondanks alle veranderingen, haar identiteit niet heeft verloren.

Dat maakt de huidige situatie bijzonder. De herinrichting van 2025 voegt moderne verkeerskundige inzichten toe, maar grijpt tegelijkertijd terug op de historische ruimtelijkheid. De straat combineert hedendaagse maatregelen – zoals snelheidsbeperking en aangepaste bestrating – met een profiel dat herinnert aan negentiende-eeuwse stedenbouwkundige idealen en zelfs associaties oproept met grootstedelijke lanen.

Wat nu al zichtbaar is, is dat de Plantage-baan opnieuw oogt als wat zij oorspronkelijk bedoeld was te zijn: een brede dorpslaan met een bijna stedelijke allure, waarin historie en hedendaagse functie elkaar ontmoeten.

Regionale ondernemer Siemons Grondwerken & Transport heeft deze reconstructie uitgevoerd. Vraag die overblijft is, in 2046 weer een middenberm?

SIEMONS

GRONDWERKEN • TRANSPORT

TER ERE VAN HET
150 JARIG BESTAAN

VAN DE WOUWSEPLANTAGE!

EEN HEERLIJKE
IJS COUPÉ

voor **€7,50**

IN DRIE VERSCHILLENDE SMAKEN!

KOM JIJ HEM PROEVEN?

vanaf 1 juni verkrijgbaar bij
tijd voor ijs

Jeugd Natuur Groep

Al 40 jaar is de Jeugd Natuur Groep (Wouw) een begrip in de kerkdorpen van de gemeente Roosendaal. De J.N.G. is daarmee een van de oudste natuurgroepen in de regio.

Begonnen met een gierzwaluwproject groeide deze natuurgroep al snel uit tot een volwaardige natuurgroep voor jongeren van 8 tot 12 jaar met gemiddeld een twintigtal deelnemers.

Doel van de J.N.G is de kinderen iets bij te leren over de natuur in het algemeen, dicht bij de deur en gebruik makend van enthousiaste mensen die iets met natuur doen. Dat kan een boswachter zijn maar ook een boer die over zijn koeien of het telen van asperges en andere gewassen verteld.

Een bezoek aan de Kalmthoutse Heide met uitleg over het ontstaan door een natuurgids heeft ook op het programma gestaan. De Kalmthoutse Heide blijft een dankbaar gebied om te bezoeken, zeker met een gids in op-leiding.

Vele kinderen zullen zich de middagen herinneren met onze "eigen" boswachter die ons uitnodigde om houtwallen te ontdoen van jong opgeschoten bomen en struiken. Ook de houtwal of hakhout wal op de Nieuwe Wereld is onder handen genomen door de J.N.G.

Mede door de J.N.G. is een vogelscherm ontstaan op de Nieuwe Wereld, waar je uitgebreid van de vogels in het open veld kan genieten. Menig keer worden op deze plek reeën waargenomen.

Sloot en plas was meermaals een in-kopper, waar de kinderen warm voor werden. Hoe leuk is het immers zelf water te scheppen uit een sloot en te ontdekken wat er zoal

leeft, nog beter te zien onder een microscoop en op te zoeken via zoekkaarten.

Uilentochten in de late avond of een bezoek aan een vogelopvang In Zundert of Kapellen, de kinderen bleven vragen stellen bij deze bezoeken.

De activiteiten gaan door op zaterdagmiddag, maar ook s 'morgens vroeg om te dauwtrappen kan op het programma staan. Een uilentocht in het donker maakt het voor de kinderen en volwassenen extra spannend.

We starten meestal rond 14.00 uur en gaan door tot de kinderen moe en voldaan zijn, dan krijgen we nog een koek en zopie van de leiding en gaan dan tevreden en voldaan naar huis.

Opgeven kan via mail:

jeugdnatuurgroep@gmail.com

Lijkt het je als ouder een idee om aan te sluiten bij de leiding en te helpen met hand en spandiensten? Dan ben je van harte welkom en kan je, je opgeven eveneens op bovenstaand mailadres. Dan wordt er persoonlijk contact gezocht.

Muziekvereniging Soli Deo Gloria (Ingezonden bijdrage)

Onze vereniging is in mei 1928 opgericht als fanfare Soli Deo Gloria.

Bij de oprichting konden instrumenten overgenomen worden van een vereniging uit de provincie Zeeland. Hierbij zat ook een vaandel met de naam "Soli Deo Gloria", en zo hadden we naast instrumenten ook een vaandel en een naam.

Vele jaren werd op zondagmorgen in het oude jeugdhuis de potkachel aangestoken voor de repetitie van de fanfare.

Door het oprichten van een drumband (begin jaren 70) en een majorette corps (1973) is onze vereniging aanzienlijk gegroeid. Zo konden we het bij het 100 jarige bestaan van Wouwse Plantage in 1976 goed voor de dag komen en hebben we deze festiviteiten met diverse optredens van fanfare en majorettes op kunnen luisteren.

Het 50-jarig jubileum van de vereniging werd groots gevierd in 1978 met o.a. een muziekfestival op het landgoed en later dat jaar een bondsconcours voor drumbands en majorettes op het voetbalveld.

Door het overschakelen van leden van drumband en majorettes naar blaasinstrumenten veranderde de vereniging. Naast koper instrumenten maakten klarinet, fluit en hobo hun intrede. Vanaf toen was het daarmee een harmonie.

De huidige vereniging bestaat uit 25 spelende leden en enkele leerlingen. Het is een gezellige club, die iedere maandagavond repe-

teert in de Spil. Naast concerten, optredens en uitwisselingen met andere verenigingen laten wij ons graag zien bij festiviteiten op het dorp, als de gelegenheid zich voordoet.

Zo organiseren we bijvoorbeeld op 29 mei "Concert@deZoom" in samenwerking met de Natuurpoort Wouwse Plantage, deze keer met een diversiteit aan muzikanten, instrumenten en zang.

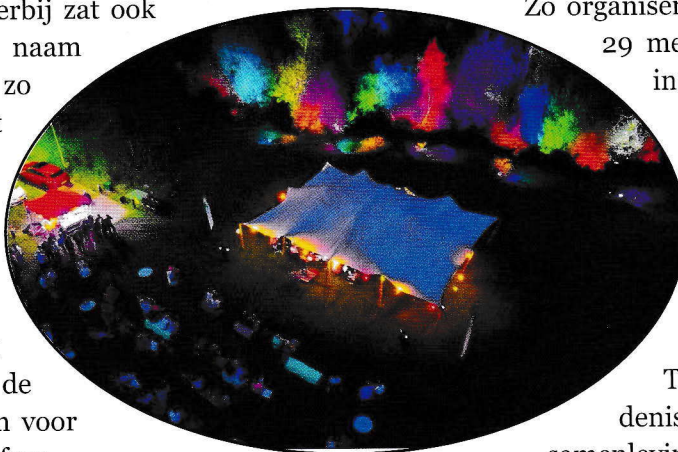
Tot zover de geschiedenis en de binding met de samenleving.

En nu staat dus het 150-jarig bestaan van Wouwse Plantage op de agenda, waar wij uiteraard ook onze bijdrage aan zullen leveren door een concert te verzorgen op 7 juni as.

Verder zien wij al uit naar ons 100-jarig jubileum in 2028, waar u vast van gaat horen.

Alle onze activiteiten zijn te volgen op facebook: Harmonie Sdg.

Peter Nouws, voorzitter Soli Deo Gloria

Kees Ooms

techniek & onderhoud

Kees Ooms

Plantagebaan 149

4725 AA Wouwse Plantage

info@keesoomstechniek.nl

Tel. 06-428 852 11

lid
koninklijke
metaalunie

☎ 06-22215300

☎ 0165 30 83 63

✉ info@taxi-jobe.nl

📍 Ekelstraat 1 4726 AN Heerle

T
a
x
i
JObE

Om welke vorm van vervoer het ook gaat, wij weten er wel raad mee!

☎ 0165 30 83 63

Schoonmaakservice & Glazenwasserij
BREUGELMANS

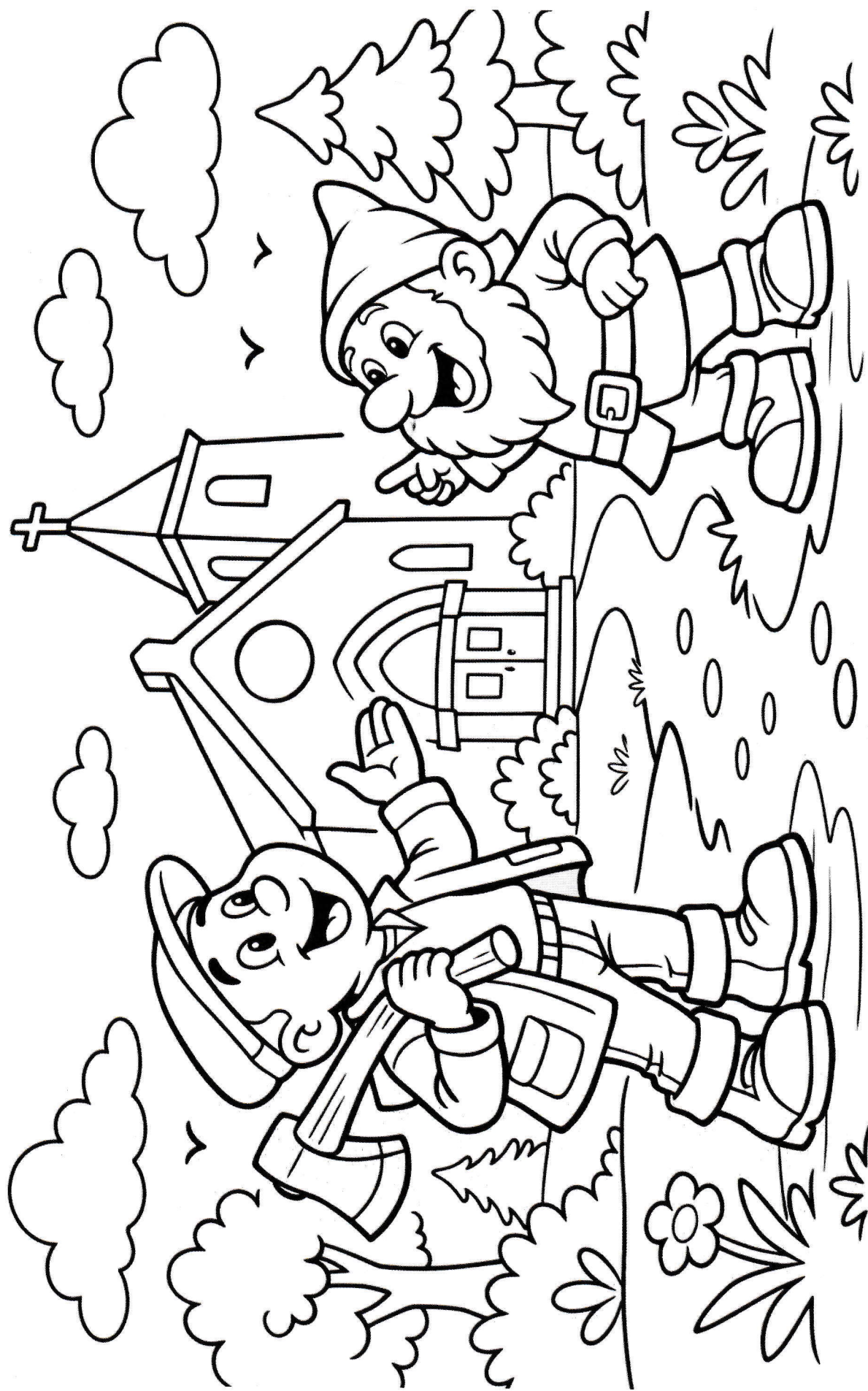
Striphoekje over het wel en wee op de Pin

Kabouter Felix zorgt voor extra reclame

De houthakker heeft het hart op de goede plaats!

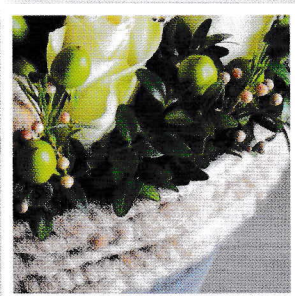
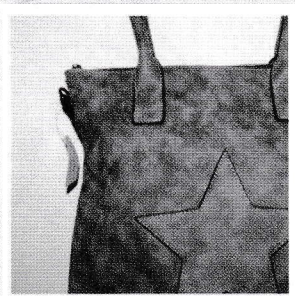
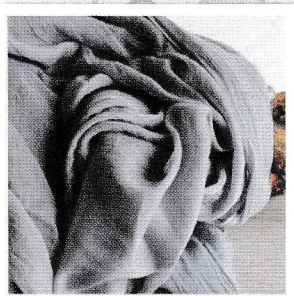
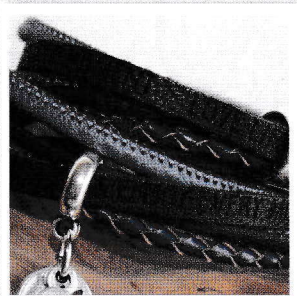

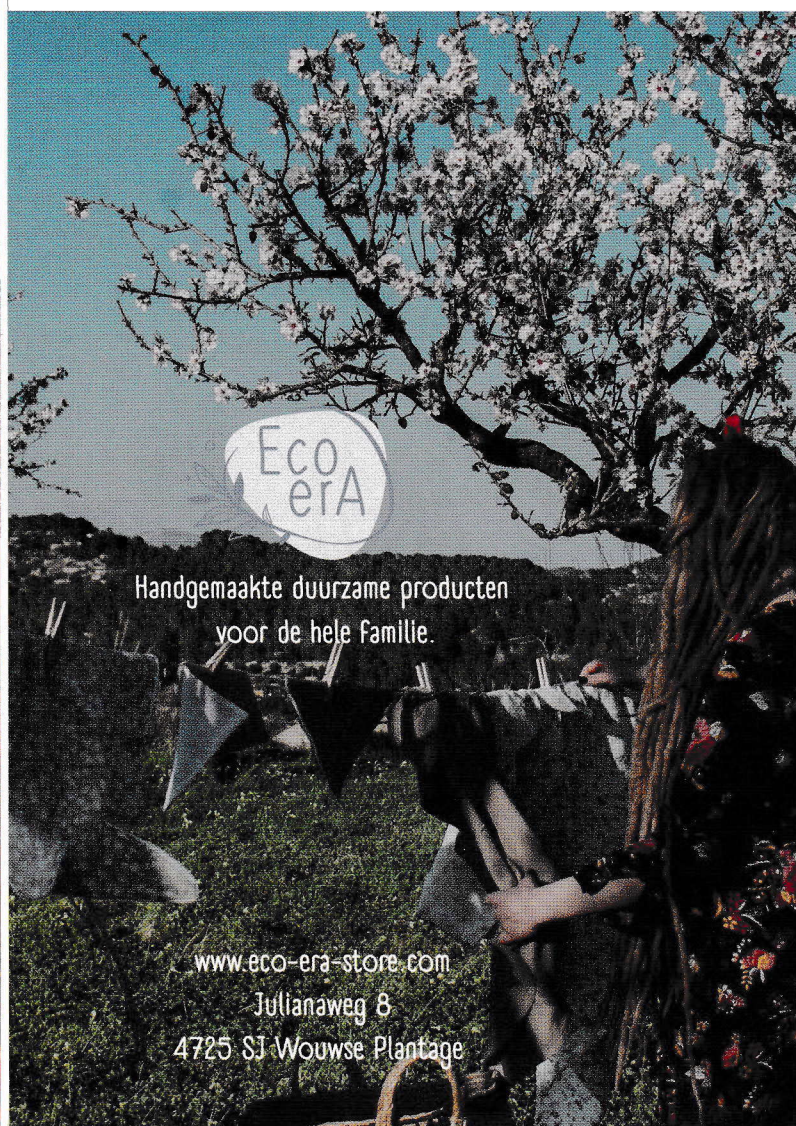
De houthakker en kabouter Felix praten even bij voor de kerk

crea dito

Accessoires, workshops en nog veel meer

Plantagebaan 233, Wouwse Plantage . 0165 - 34 03 12 . info@creadito.nl . www.creadito.nl

Handgemaakte duurzame producten
voor de hele familie.

www.eco-era-store.com
Julianaweg 8
4725 SJ Wouwse Plantage

Colofon

Deze brochure is een uitgave van de organisatie 150 jaar Wouwse Plantage, op initiatief van de gezamenlijke horeca aan de Plantagebaan in Wouwse Plantage, en is uitgegeven in 2026.

Oplage: 1.000 stuks.

Deze brochure is mede mogelijk gemaakt door het Bewonersplatform Wouwse Plantage, sponsoren en de Gemeente Roosendaal.

De redactionele artikelen zijn samengesteld uit diverse bronnen, waaronder materiaal van heemkundekring "De Vierschaer". Wij zijn hen zeer dankbaar voor hun medewerking.

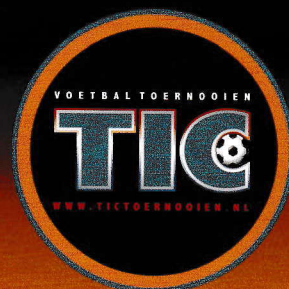
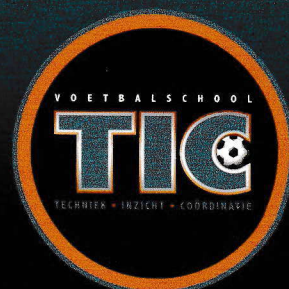
In deze brochure zijn ook bijdragen van derden opgenomen.

Wij hebben getracht alle rechthebbenden correct te vermelden. Mocht dit onverhoopt niet het geval zijn, dan stellen wij het op prijs als u contact met ons opneemt.

TIC SPORTS

PLEZIER VOOR JONG EN OUD!

VOETBALSCHOOL TIC - GROEPSUITJES - KINDERFEESTJES - TIC TOERNOOIEN

**BEN JE OP ZOEK NAAR EEN LEUK GROEPSUITJE, TEAMUITJE OF
BEDRIJFSUITJE VOOR JONG EN OUD? KIES UIT EEN VAN ONZE VELE
FEESTJES EN VIER JOUW VERJAARDAG BIJ ONS! OF BELEEF VOLOP
VOETBALPLEZIER TIJDENS EEN VAN ONZE TOERNOOIEN OF ONTDEK
HET UITGEBREIDE AANBOD AAN ACTIVITEITEN VAN ONZE
VOETBALSCHOOL TIC. OF JE NU IETS ACTIEFS, SPORTIEFS OF GEZELLIGS
ZOEKT! HET KAN ALLEMAAL BIJ TIC SPORTS UIT ROOSENDAAL! BEKIJK
NU ONS VOLLEDIGE AANBOD EN PLAN JOUW ACTIVITEIT BIJ ONS IN!**

📶 WWW.TICSPORTS.NL
📶 WWW.VOETBALSCHOOLTIC.NL
📶 WWW.TICTOERNOOIEN.NL

**OP DE HOOGTE BLIJVEN VAN ONZE
ACTIVITEITEN? DOWNLOAD ONZE GRATIS
TIC SPORTS APP!**

✉ INFO@TICSPORTS.NL
📱 [@TICSPORTSROOSENDAAL](https://www.instagram.com/ticsportsroosendaal)
📱 [@VOETBALSCHOOLTIC](https://www.instagram.com/voetbalschooltic)

Deze brochure is mede mogelijk gemaakt door

